

Уз отворену подршку САД, ЕУ и Пољске, те територијалне претензије суседа...

ДРУГА ОРАНЦАСТА РЕВОЛУЦИЈА У УКРАЈИНИ

У вези Украјине, ништа ново; све је већ виђено у самој Украјини али и у Србији, Грузији и свуда где су ницале као печурке такозване „обојене револуције“. Једина, можда, новина јесте чињеница да су се САД овог пута сакриле али само формално иза ЕУ. Кад се и ту, међутим, мало оштрије фокусира, види се да „tech-kamp“ (кованица, која би требало да значи финансирање, обучавање и снабдевање свим потребитинама украјинске опозиције) налази у САД амбасади у Кијеву, под диригентском палицом самог амбасадора Џефрија Паџета. Као помоћници његови, изгледа за специјалне намене, помињу се Мет Берг и Адераде, два „странца“ (значи: нису особље амбасаде) али тамо слове као аташе за штампу и његов заменик. Помало, дакле, кроз украјинску кризу, могу се назрети обриси планирања сиријског скоро трогодишњег рата...

Догађање „револуције“ у Украјини

У Вилнусу, Литванија, под фирмом „Источно партнерство“, требало је да Украјина склопи Споразум о придружењу са ЕУ: (Није асоцијација јер она подразумева пуноправно чланство). Придружење је само ради исплаћивања Украјини специјалних кредита, вредних око 800 милиона евра, које би на крају ова ипак морала да отплати и наравно да се потчини диктату хегемонске бирократије Брисела, за цело то време. Као што се зна Украјина је одбила понуду о ЕУ придружењу.

С друге пак стране, Украјина већ има Путинову понуду да се учлани у Царинску унију евроазијских држава Русије, Белорусије, Казакстана и Арменије, која тек што није члан. У свом говору, назвао га „Стање Уније“, Путин је рекао да никога не присиљава да уђе Царинску унију, али је сигуран да су реална достигнућа евроазијских интеграција (најповољније снабдевање енергентима и пласман својих продуката на милијардерско тржиште Царинске уније) само ће додатно повећати интерес других суседа укључујући ту такође и „нашег партнера из Украјине“.

Две опречне Јануковичеве одлуке

Међутим, овде је Виктор Јануковић, текући председник Украјине, начинио две опречне одлуке. Он је, тако изгледа, и за ЕУ и за Путина – верујући да ће очигледна економска предност односа са Путином бити довољна да осујети побуњенике. Није изгледа знао или није веровао у „tech-kamp“ из амбасаде САД у Кијеву. А изгледа да је и заборавио, да се цела историја Украјине врти око ривалства источних православца и западних истоверника које су поунијатили Пољаци.

Пољска унесрећила Украјину задуго

Није Пољацима, међутим, било довољно што су већ тада унесрећили Украјину на дугу стазу. Створили су не само два непријатељска тора, већ њих „васкрсавају“ кад год њиховим интересима то годи. Ево, тако ова садашња украјинска криза – Украјинци је скраћено зову „Мајдан“ (то је друго име за трг Независности у Кијеву) који су „освојили“ демонстранти, да би блокирали тамошње државне установе РАДУ (Скупштину), владу – и саградили шатор на њему да би симболично рекли да је он „за стално ту“, односно док Јанукович не поднесе оставку. Али и сами побуњеници су ту „устоличили“ за његовог наследника Виталиј Кличка, иначе боксера, око два и по метра високог, недавно поново постао светски првак, али коме је због говорних потешкоћа, потребна помоћ. Како је ово о Кличку дошло из немачких извора, некако је и Ангела Меркел, немачки канцлар, уврштена у његов избор за ‘председника’ Украјине.

А Радслав Сикорски, садашњи пољски министар спољних послова, је тако неуморан у исконској пољској мржњи према Русији, па је тако и ова украјинска криза тесно и нераздвојиво везана за њу. Само је та мржња, не баш много зналачки, увијена од Сикорског у оновремене обланде америчког и ЕУ стила. Кад се оне одстране, међутим, у први план нам се самонамеће већ фамозни Збигњев Бжежински.

Друга оранџаста..

Збигњев Бжежински о Украјини

За њега знамо да је био незамењиви безбедносни саветник свих САД председника у задњих 40–50 година. Како је пак безбедност за САД приоритетна грана власти, јер чува САД геостратешке интересе (назовимо је због тога ‘безбедност’, мала је мистерија како је, мада САД држављанин (али ипак Пољак) Бжежински могао да добије тако високу позицију у САД безбедности.

Постаје јасно како, ако се изнесе његова безбедносна теорија која је иначе врло кратка: Русија без Украјине губи цео свој геостратешки статус. Русија постаје – рекли би сад на то Американци – другоразредна сила а не „партнер” (САД) у двополарном геостратешком систему моћи у свету (САД и Русија) – иначе две велике Путинове жеље (партнерство са САД и Украјина у Царинској унији), односно само–обмане.

Украјинско окружење поспешује кризу

Али поред русофобије има и других фактора који поспешују украјинску кризу. На првом месту ту је нескривена жеља готово целокупног окружења Украјине да се окористе њоме, јер је она увек словила за „трусно подручје”, и као таква подложна распаду. Само Пољска би тако задобила добар део Украјине.

Већ и сама асоцијација са ЕУ води к томе. Кроз ЕУ сви ваши (украјински) финансијски, трговачки, царински проблемки биће решени – „срећа” вам је, дакле, на дохвату само ако ви то зажелите; никако се у тој пропаганди, међутим, не говори откуд и због чега мораторијум на ширење ЕУ. Зашто? Просто, јер „среће” нема ни у самој ЕУ.

Самопромоција Бриселске бирократије

Овде би требало споменути како двојица ЕУ врхунских бирократа Хозе Мануел Барозо, председник Европске комисије и Штефан Филе (међу српским еуро–ентузиастима драг и врло познат) комесар за проширење, подгревају украјинску кризу за личну промоцију. Обојици 2015. истиче мандат. Ако, међутим, реше украјинску кризу по рецепту „Источно партнерство”, тј. Украјина у ЕУ и за стално одвојена од Русије – а то је огроман али и једини „успех” ЕУ – њихови бирократски мандати су не само осигурани, већ су и изгледи за нове и боље позиције у ЕУ знатно оснажене.

Територијална потраживања

Мада Мађарска нема заједничку границу са Украјином, она ипак садашњом украјинском кризом претендује на део Украјине. Зашто и како? Док је постојала Аустро–Угарска, један се њен део као клин забио у украјинску окупирану територију. Дугом окупацијом и мађарењем, по њиховим статистикама, 12% украјинског станов-

ништва се данас осећају Мађарима.

И Румуни имају своја територијална потраживања, али она су двоструке нарави. Једна су уперена према Русији, а друга су због Украјине. Тачно је да је већина становништва Молдавије румунског порекла, али јесте и један добар део, вероватно 40–45%, руског порекла, јер Молдавија никад није била самостална држава, већ је тек сада, разбијањем СССР–а, то постала. А румунска територијална потраживања према Украјини нису мала. Захтева се анексија целе украјинске црноморске приобалне територије скоро до Одесе и Крима.

Џон Кери у Молдавији због вина!?

Државни секретар САД, Џон Кери, још увек оптерећен хладно–ратовском психологијом, ових је баш дана, на запрепашћење свих објективних критичара и аналитичара – јер кључала је у највећем жеку украјинска криза – боравио у Молдавији. Наводно, да демонстрира како Русија, отказом увоза молдавског вина – а она је до сада главни његов увозник, има према Молдавији сумњиве намере у смислу њене независности, те евентуално тако постала поново руска колонија. Био је Кери на молдавској ТВ, па да би своју тврдњу поткрепио, театрално је пред гледалиштем испио чашу молдавског вина. Оно што Кери није демонстрирао, била је немушта порука Русији: као што сам дошао у Кишињев (престоница Молдавије) да спасем молдавско вино, тако ћу доћи и у Кијев да заштитим Украјину од будућих ваших насртаја на њену слободу.

*

Сво украјинско окружење, у већој или мањој мери, ако би му се указала могућност да то учини, радо би учествовало у распарчавању њене територије. Таква намера није стигла једино од Русије (иако трећину становништва Украјине на њеном истоку чине Руси), мада се она, изгледа баш због тога, највише оптужује. Путин јесте позвао сваког заинтересованог да се прикључи евроазијској Царинској унији, али као целосна држава, па и Украјину. Није желео да јој ускрати ни државност, ни суверенитет.

Н. Љотић

ИЗ САДРЖАЈА

Између руског чекића и западног наковња	3
Утицај офанзиве Запада у Србији.	5
Геополитички значај Јужног тока.	9
ЕУ против изградње Јужног тока.	13
СНС и СПО стратешки партнери, или опет Вук?	15
Измена Закона о раду – корак до робовласништва.	19
Независно Косово – слабљење веза с Русијом.	20
Зашто амбасадори деле политичке пацке.	21
НАТО – против националног и народног интереса.	27

Србија после ‘Јужног тока’ и отказа Украјине ЕУ...

Између руског чекића и западног наковња

Србија је у коалиционом споразуму владајуће немачке гарнитуре канцеларке Ангеле Меркел поменута у једном врло рестриктивном оквиру, који не наговештава да бисмо у догледно време могли да очекујемо неко велико приближавање ЕУ.

Насупрот томе, сведоци смо да је заварена прва цев руског гасовода Јужни ток у Србији. Уз то, Кина је наменила 10 милијарди долара централној и источној Европи, од којих ће највише отићи управо Западном Балкану, који стоји у реду за чланство у Унији, а не државама чланицама ЕУ, јер имају бриселска ограничења – навео је у интервјуу „Дневнику” професор Факултета политичких наука у Београду др Предраг Симић, иначе наш некадашњи амбасадор у Паризу.

– Москва поручује да за Србију и земље Западног Балкана ЕУ није једина алтернатива, и најављује да ће за годину – две званично бити основана евро–азијска унија о којој је председник Владимир Путин говорио у предизборној кампањи. Убрзо ћемо се наћи пред дилемом европска или евро–азијска унија, или како остати негде између, ако су и једна и друга страна у овом тренутку спремне да посегну за свим средствима не би ли остварили своје циљеве – каже Симић и упозорава на то да се Србија тренутно налази „између руског чекића и западног наковња”, те да нас од чланства у ЕУ не деле године, већ деценије.

Велику полемику је изазвало је иступање руског амбасадора у Београду Чепурина око односа Србије и НАТО?

– На тај начин говора научили смо се још за време предходног руског амбасадора Александра Конузина, али је његов наследник амбасадор Александар Чепурин за годину и по дана мандата био много дискретнији, па нас је сада затекао. Мислим да је заправо већ било наговештаја да ће до такве реакције доћи. Када је на једној ТВ кренуо серијал о продаји НИС–а Русима, уз све дилеме које су пратиле тај аранжман, те отворене приче о уговору за „Јужни ток” и неким нејасноћама у њему, било је само питање времена када ће представник Русије иступити у јавности.

Упоредо с тим били смо сведоци спорова и унутар саме Владе Србије, највиших функционера и директора „ресорних” јавних предузећа, где су се могли видети не само различити приступи, већ и интереси. То је све недавно енергичном акцијом руске стране пресечено; најпре интервјуом амбасадора Чепурина, па посетом Москви председника државе Томислава Николића где је разговарао са председником Владимиром Путином. Са тог самита стигла је и неочекивана порука да српска влада није добро радила и тако су пресечени сви спорови између личности у земљи. Коначно, свечано су отпочели радови на гасоводу „Јужни ток”, и све присутне дилеме скинуте су с дневног реда. То је угао који се види из Србије.

Који је други поглед?

– Ако се све то стави у контекст који се

управо ових дана може пратити између Русије и ЕУ, од Украјине, преко Јерменије, па до споразума Америке и Ирана и решења сиријске кризе, можемо видети да је ту Србија део много веће пробе, која се збива у много ширим оквирима и која очигледно излази из домена нормалног, уобичајеног. Мислим да се дешава једна велика промена односа снага, те да је Србија ту можда својом, а можда и туђом вољом, добила одређено место. Јер, порука Русије је јасна: она не жели Србију у НАТО, као што не жели ни једну нову чланицу те алијансе из источне Европе. И спремна је да то и такво опредељење подржи и финансијски, путем инвестиција, финасирања „Јужног тока”, кредита који је већ дала и који је наговестила.

Прошле недеље смо имали прилике да видимо и оно што су западни листови назвали „десантом црвених кинеских капиталиста на централну и источну Европу”. У томе смо и ми имали свој део кроз наговештај значајних кинеских инвестиција у Србији. чини ми се да је у овом тренутку Запад на потезу: како ће реаговати на „офанзиву” Русије, а затим и Кине.

Премијер Ивица Дачић изјавио је недавно да је Запад заправо гурнуо Србију ка Русији?

– То је изјава коју смо често слушали, али она изазива велико подозрење и незадовољство на Западу. До јавности су већ допрле вести да је премијерова порука доста узнемирила западне амбасадора у Београду, па је у следећем наступу из Букурешта он био нешто опрезнији и за читаву тонску лествицу блажи. Но, у овом тренутку почињемо да слушамо и веома оштре реакције друге стране, почев од немачке канцеларке Ангеле Меркел која упозорава Путина речима „да ли зна да је хладни рат завршен”. Видели смо и реакције председника Европске комисије Жозеа Мануела Бароза, а очекује се и она Вашингтона, тако да ће ово бити почетак једног веома компликованог и прилично узбудљивог процеса.

Усред чега се то Србија нашла, па да су ту и Украјина, ирански договор и сиријска криза?

– Између руског чекића и западног наковња. У овом тренутку изгледа да су дефинитивно Русија и Кина кренуле у неку врсту офанзиве и да се очигледно померио тај тас на ваги. То смо најбоље видели прошле недеље у одлуци украјинског парламента који је годинама преговарао о слободној трговини са ЕУ, да би у последњем тренутку одустао, а нешто слично је пре тога урадила и Јерменија. Мислим да и изјава премијера Дачића говори о некаквом преовлађујућем расположењу у Србији да је Запад нама поставио јако високе услове, да је Србија много испунила, а да ни изблиза није добила за узврат. Заправо, отварање преговора Србије са ЕУ не значи да је наша земља ближа чланству, јер је очигледно да ће тај процес дуго трајати...

Дневник, 1.12.2013.
(Подвукла – Искра)

Драган Миливојевић

ОТПОР УКРАЈИНЕ ЕУ – БОЉИ ИЗГЛЕДИ ЗА СРБИЈУ

Политичка ситуација у Европи постаје све напетија. Велики Брат игра на последњу карту. Украјину. Пропали пројекат ЕУ вампирски тражи нову жртву. Њих грађани Украјине уопште не занимају. О њима мисле све најгоре. Као и о свим Словенима. Који су за њих нижа раса. Коју треба покорити, експлатисати, опљачкати, затворити и, на крају, ако не буду кооперативни, све побити. **За последњих 150 година побијено је преко 100 милиона Словена. У сукобу цивилизација у Европи, Словени су жртве.**

Крсташи немају милости. **Фамилији треба ново кризно жариште. Починье одмеравање снага.** Написао сам пре неколико година да ће **Украјина бити прекретница.** Данас је она дошла на дневни ред. То је било и за очекивање. Не требамо да се чудимо. **Живимо у свету урушавања** Империје у расстројству и буђењу нових империја. **Процес је незаустављив. Питање је само која ће бити цена успостављања нове европске равнотеже.**

Сирија крваво плаћа сукоб великих сила. Либија је пуштена низ воду. **Арапи су подељени,** завађени и у сталном сукобу. Разлог? **Опасно је да дође до удруживања старих арапских цивилизација.** То може бити **заразан пример за Африку.** Гадафији није схватио да се замерио Фамилији. **Превазишао је дозвољено политику.** Фамилија га је линчовала. Снимци његовог линчовања су намерно пуштени у свет. **То је опомена свима који не слушају.** Који се буне. Који су непокони. **Велики Брат тражи ропску послушност.**

Прекретница је била сукоб око Сирије. Путин је, напokon, показао снагу Русије. Зашкрипао је зубима, припремио флоту и ситем С-300. То је било довољно да се Велики Брат уозбиљи и да псећи подвије реп. **Силеџијама је требало одговорити језиком силе.** То је једини језик који они разумеју. Тако се Русија вратила на светску позорницу. Прва рунда је добијена.

Сада је почела друга рунда у Украјини. Велики Брат је почео поново арогантно и нападно. Фолира. Ништа нису научили из прве рунде. Покушавају на форуму да победе. **Користе се истим средствима за програмирано рушење тоталитарних режима.** Лажно царство слободе и благостања ЕУ извукло је **заведене грађане на улице.** **Плаћени отпораша раде свој посао.** Девојка се скида гола и пише по голим грудима транспарент јер је то све уиграно у револуционарним камповима. Паре нису проблем. Све ће то Украјина морати да плати, када се успостави окупациона власт бирократа из Брисела.

Србија је прошла кроз ову превару. **Оних 72 милиона долара, коју је Велики Брат уложио у ДОС, да би те јањичаре довели на власт, вратили су се кроз 94 милијарде долара спољно-трговинског дефицита.** Када томе додамо остале инвестиционе плјачке, онда можемо да закључимо да је **Велики**

Брат зарадио у тринаест година на Србији преко 1350 пута више него што је уложио. Тај неоколонијализам је права слика евроатлантских инеграција у које је увучена силована Србија.

Украјинци треба нешто да науче из трагедије Србије. Морају да буду мудри и прорачунати. Не смеју да понове наше грешке. Добро познајем читаву Украјину, јер сам тамо седам година имао фирму и прошао сам читаву државу. Украјинци су јако културан и гостољубив народ. Слични нама. Зато се плашим да ће направити велике грешке. Мој најомиљенији Украјинац је генијални Гогољ! Који је сахрањен у Москви. Прочитајте Гогољеве путописе о Европи. Све ће вам бити јасно.

Геополитичка ситуација у Европи је данас, такође, врло јасна. Растућа **Руска Империја не сме да дозволи пораз у Украјини.** После прве рунде, то би било заиста неодговорно. Русији треба победа у Украјини и подвлачење црте. Они су пустили да ЕУ у свој тамни вилајет увуче Румунију и Бугарску, мада ниједна од њих нема никакве основе да буде чланица ЕУ. Али, **Велики Брат је хтео да буде што ближи руском медведу,** који је дремао и није водио рачуна шта се око њега дешава. **Када се медвед пробудио, схватио је колико се близу НАТО ракете налазе око њега.** **Уколико би изгубио и Украјину, то би му направило велике проблеме, јер би се нашао затворен у логорској жици.**

Посебно је проблематично то што у Украјини живи преко 10 милиона Руса, који неће остати равнодушни на удаљавање Украјине од Русије. Њихово незадовољство помаже Русији да чвршће брани своје позиције у Украјини. **Русија неће дозволити да изгуби Украјину. Русија ће ићи до краја, макар се Украјина поделила долином Дњепра.**

Шта је интерес Украјине? Улазак у банкротирану ЕУ, која нуди неких 680 милиона евра повољних кредита и додатне финансијске стимулације од преко 300 милиона евра, све у свему једва једну милијарду евра, губитак самосталности и распродају државе или **евроазијски савез са Русијом, која јој нуди националну самосталност, енергетску сигурност и преко педесет милијарди евра подршке у наредним годинама?**

Украјинци морају о томе сами да одлуче. **Важно је само да не наседају на изрежирани сценарио Великог Брата.**

Шта би било најбоље за Украјину? Мишљења сам, да је најбоље за **Украјину да буде независна и суверена држава, која сарађује са ЕУ и која је приступни члан евроазијске уније.** Зато страсти треба смирити и кренути да се разговара на овој платформи. Међутим, **бриселски хушкачи настављају да спроводе свој паклени план. Хоће да**
(Крај на стр. 6/2)

Империја узвраћа ударац у Украјини?

УТИЦАЈ ОФАНЗИВЕ ЗАПАДА У СРБИЈИ

Ако сам претходни текст почео констатацијом да је то „била једна лоша недеља за евроатлантску империју и њене интересе широм света”, овај би комотно могао да се зове „Империја узвраћа ударац”. Не кажем да ће у томе и успети, борба је тек почела, али **треба се чувати еуфорије и површног тријумфализма** (типа „лако ћемо”) који нам се много пута обио о главу. Уосталом, када сам једном, у ову материју више него добро упућеном познанику рекао да је, **почетком радова на Јужном току, Русија на Балкану „коначно добила једну рунду”**, забринуто је одговорио (мада мислим да мало претерује) да је **чак и та рунда под дебелим знаком питања**. „Пре бих рекао да је реч о добијеном загревању”, каже.

Било како било, одлука украјинске владе да одложи потписивање споразума са Бриселом и да се бар делимично окрене ка истоку изазвала је праву политичку драму, немире и ескалацију насиља. Нема дилеме да се на улицама Кијева ових дана примењује стара империјална тактика „завади, па владај”. Али, исто тако, нема сумње да су земље попут Украјине или Србије (а о бившој Југославији да и не говоримо) одличан материјал за упражњавање ове древне и омиљене стратегије захваљујући којој је стари Рим вековима владао светом.

Можда једино позитивно у читавој ствари јесте то што су маске прилично попадале и што се показало да се **иза насмешеног лица и „меке” евро-моћи крију старе амбиције и стари ресентимани**. И при томе не мислим само на Немачку, на коју, с разлогом, најпре помислимо када се помене историјски ревизионизам и историјски комплекси. **Поред Берлина ту су и Пољска (нарочито активна у украјинском случају), Румунија, Мађарска, Хрватска** (која ће – зар ико ту може имати трунку сумње? – бити посебно заинтересована за нашу „европску будућност”). Укратко, свако, у мери своје тежине и свог утицаја, **коме се пружи прилика да испод скута „Великог брата” оствари нешто од сопствених геополитичких планова, амбиција и фрустрација**.

Показало се да **иако Брисел, реално, нема много тога конкретног да понуди новим земљама-кандидатима, има довољно капацитета да загорча живот њиховим недовољно ЕУ-ентузијастичним властима**. Зато се, сигуран сам, догађаји у Кијеву са посебном пажњом прате у Немањиној улици у Београду. Јер **танка је линија која дели ЕУ-одликаша и миљеника, у једном моменту, од ЕУ-отпадника, у другом**. Довољан је само један „погрешан корак”. А онда се све мења и све долази у питање.

Актуелна влада у Београду, додуше, засад није направила ниједан погрешан корак у том смислу (рекао бих – нажалост!) и зато делује стабилно, упркос катастрофалним резултатима у готово свим областима. Јер, збиља, шта су успеси (и „успеси”) српске власти и темељи њене привидне чврстине у овом тренутку? **Бриселски споразум**

са Приштином – којим је прибављена спољнополитичка (тачније, западна) подршка – и хапшење Мирослава Мишковића, **чиме је власт стекла рејтинг и капацитет да оно прво реализује**. Али ни једно ни друго не би могло бити довољно ефикасно одрађено без **фрапантне медијске контроле, цензуре и аутоцензуре**, о којој су све претходне владајуће гарнитуре могле само да сањају. И, наравно, без стране подршке која, зарад „косовског прогреса”, затвара очи пред овим последњим и претпоследњим, или, у најбољем случају, **тек благо скреће пажњу на „неке неприхватљиве појаве” у медијској и правосудној сфери**.

Механизам Вучићеве владавине (јер о њему се ради, сви остали су само привремени партнери и сапутници) јесте у основи провидан, једноставан и јасан – али због тога не и мање ефикасан. **Најпре се успостави (не)формална контрола над медијским и безбедносним апаратом, а онда тако стечена моћ употреби за јачање личног рејтинга и ауторитета у јавном мњењу**. А онда тај рејтинг користи као аргумент за стицање још више моћи. **Али главни стуб је ипак поменута спољна подршка, без које ни оне првобитне контроле не би било**.

Не треба заборавити да је и ДС-ов политички брод, уз све своје унутрашње проблеме, поделе и сукобљене интересе, годинама деловао моћно и суверено – све док се кретао по координатама и нотама западних амбасада и координатора. Када је Тадић помислио да би можда могао и сам, и да му успешно пацификовање СПС-а и радикала даје кредит да, **можда, не мора испунити баш све што се од њега тражи, или не баш одмах, напосто су га заобишли и склопили дил управо са тим „мрачним снагама” из деведесетих чијем повратку је он, наводно, стајао на путу**.

И „мрачне снаге” су научиле лекцију. Кад је тако лако низ воду пуштена тако важна и деценијска аквизиција попут Бориса Тадића и Демократске странке, они сами се **подршци могу надати само док захтеве испуњавају беспоговорно – као што су у случају Косова и испуњавали**.

(Узгред речено, изгледа да је лекцију научио и Тадић, па тако за случају свог новог повратка најављује (још) већу кооперативност и још тешњу сарадњу да ЛДП-ом и осталим „роевропским” снагама, а за своју злехуду судбину јавно оптужује Вука Јеремића који га је „свађао са светом”.)

И зато Вучић још увек не расписује ванредне изборе – иако то жарко жели и иако је Србија, по многим параметрима, све ближа хаосу и ванредном стању. Не расписује их не зато што зна да је, као што му („тарабићевски”) скреће пажњу Ивица Дачић, у Србији изгубио свако (Милошевић, Коштуница, Тадић) ко је ишао на превремене изборе, већ зато што зна да их је изгубио свако ко за то расписивање **није имао западну подршку или макар одобрење**. То је горка политичка поука, која се ретко наглас изговара, али коју и те како добро

Утицај офанзиве...

знају овдашњи политички чимбеници, укључујући и, наизглед, свемоћног Вучића. И коју, између осталог, **треба да имају на уму руски посматрачи када се питају и чудом чуде како то да, након свега што смо са те стране доживели, српска политичка елита хрли на Запад, у ЕУ, па чак и у НАТО.**

Јер, Украјина је много већа од Србије, много важнија, много ближа Русији и много зависнија од ње. Па се опет повија, грчи и готово распада под ударима због само једног, привременог и врло условног „не” Бриселу. И, гледано из Србије, могло би се исто тако „чудом чудити” што се Украјина, упркос свим, готово очигледним предностима таквог избора, тако тешко окреће ка Русији и још теже одриче ЕУ.

Па у чему је онда тајна и извор понекад готово фанатичне евро-филије широм бившег социјалистичког лагера? Један је свакако распрострањена русофобија (не важи за Србију, или бар не у значајној мери), због које се Брисел доживљава као сигурна лука и спас од Русије, „па шта кошта да кошта”. Али има и нешто још мање видљиво, а делотворније.

Погледајмо за тренутак украјинске опозиционаре који нападају Јануковича јер их „одваја од Европе”, украјинску власт која се дефанзивно закључује како „нису окренули леђа Европи”, па чак и званичну Москву, која поручује да „не жели да се меша у односе Кијева (или Београда) са Европом.” Дакле, сви они, укључујући власт у Кијеву и Москви, под „Европом” подразумевају само ЕУ, што чак ни у једној дубоко бриселизованој Србијици, у којој за ЕУ оптира преко осамдесет одсто посланика и готово сто одсто медија, ни изблиза није тако подразумевајно једначење. (Узгред, приликом недавног представљања Евро-азијске економске заједнице у Скупштини Србије, оба присутна званичника ове перспективне заједнице, као и руски и белоруски амбасадор, такође су говорили о односима са „Европом”.) **И зато су Москва и Кијев, као и сви који овде желе да се отргну из ЕУ загрљаја, у политички дефанзивном и психолошки подређеном положају, уколико противничкој страни унапред поклањају симболичку предност и априорно позитивну конотацију (висок стандард, социјална правда, ред, уређеност) која се, свиђало нам се то или не, у највећем делу европског истока и југоистока још увек асоцира са појмом „Европе”.**

Тај идеолошки магнетизам и та симболичка аура, **обилно потпомогнути донацијама Европске комисије локалном невладином сектору, али, такође, и сивилом пост-совјетских друштава, и даље делују, зрачећи по европској периферији** попут светлости давно угашених звезда, без обзира на то што већ поодавно нема готово никакву супстанцу и упориште у реалности Европске уније и њених чланица. И зато **без темељног раскринкавања и демаскирања ове идеолошке матрице (ЕУ=Европа=ред, правда и благодатање) која делује већ на нивоу језика и (под)свести, без обзира на покоју добијену рунду, неће бити правог и трајног ослобођења.**

НСПМ, 12.12.2013.
(Подвукла – Искра)

Ђорђе Вукадиновић

Отпор Украјине (са стр. 4)

понове наранџасту револуцију. Хоће да на власт доведу марионете. Све смо то већ гледали. Али, тај сценарио неће проћи. Бриселски сатрапи су се преиграли. Не схватају да се на светском тржишту геостратешка слика променила. Руска Федерација почиње да води игру.

Уколико бриселске бирократе буду упорне у томе да понове већ виђене филмове о плишаним револуцијама у земљама у транзицији, уколико нису спремне да схвате промене прилике у Европи, и уколико Русија остане при свом садашњем ставу, јер она нема алтернативу, онда постоји велика опасност за Украјину. Природно је очекивати да ће Русија ићи до краја, јер она нема другог избора. Било би крајње сулудо да Русија, после убедљиво добијене прве рунде, напусти мегдан и преда Украјину без борбе. То се неће догодити. Заправо, није реално да се догоди.

Русија је у доброј форми, ушла је у трку на време, сјајно трчи први круг и она никако не сме дозволити да у много сложенијим приликама попусти. Украјина се, ипак, налази у Европи и није тако далеко удаљена као Сирија, **па је интерес осталих европских држава да се проблем Украјине реши мирни путем,** што није био случај Југославије. Русија, дакле, нема никаквог другог избора него да свим средствима брани Украјину.

Европа мора да се побуни против ЕУ. **Европа мора да порази тоталитарни режим бриселског Вавилона. Нова Европа мора да се роди из суверености сваке државе и заједничких интереса** да се направи јединствено европско тржиште, без монопола и са малим пореским захватањима.

Да ли је Брисел спреман на капитулацију? Не могу да просудим.

Велики Брат је одлепио и не зна куда удара. **Отрежњење може да донесе само одлучна политика Русије.** Страх од ударца медведа може да смири похлепу зверињака.

Где су наши, српски интереси? За Србију би било добро да Украјина одустане од ЕУ. Било би добро да Украјина остане независна и суверена држава. Било би добро **да направи чврсти савез са Евроазијском Унијом.** Било би добро да Руска Федерација порази бриселске мекушце. **Све то би нам отворило нове перспективе.**

Наравно, **на нама је да победимо издајничку власт и да државнике доведемо да воде Србију.** То нам неће урадити Руси. То морамо сами да урадимо. Уколико Украјина успе да сачува себе, Србија ће се спасити даљег пропадања.

2.12.2013.

Бранко Драгаш

Коментар Искре: У свом излагању углавном заснованом на искуству, Драгаш не даје много доказа, али су његови превасходно интуитивни закључци и упути, врло убедљиви и корисни.

После почетка радова на ЈТ у Србији

ЕУ ХОЋЕ ДА ОМЕТЕ ИЗГРАДЊУ ЈУЖНОГ ТОКА

Европски званичници указали су на скупу о гасоводу Јужни ток у Бриселу да се билатералним уговорима Москве и Гаспрома са земљама укљученим у пројекат гасовода крши законодавство ЕУ и да учеснице треба поново да преговарају како би уговоре ускладили са европским прописима. Српска министарка енергетике Зорана Михајловић је по завршетку расправе о Јужном току у Европском парламенту 4. децембра изјавила да на првом месту *Европска унија и Русија морају да се договоре око европских прописа који ће важити за Јужни ток, а тек онда остале, мање учеснице* тог пројекта укључујући Србију. Представник Гаспрома рекао је да су *проблеми око прописа ЕУ и Јужног тока везани за Трећи енергетски пакет* који чланице ЕУ треба да примењују међусобно и с трећим земљама.

У расправи о Јужном току **Клаус-Дитер Борхарт**, директор за унутрашње енергетско тржиште у Директорату за енергетику Европске комисије, изјавио је да су Москва и руска компанија Гаспром која гради гасовод склопиле билатералне уговоре са земљама укљученим у Јужни ток, а тим уговорима није поштовано законодавство унутрашњег тржишта ЕУ.

"Комисија је погледала те међувладине уговоре и закључила да ниједан није у складу са законима ЕУ. Зато смо земљама (учесницима у пројекту) рекли да имају обавезу, по ЕУ споразумима или по споразуму о Енергетској заједници, да траже да поново преговарају са Русијом како би међувладине уговоре ускладили са законима ЕУ".

Александар Сиромјатин, заменик руководиоца сектора за управљање пројектима у Гаспрому, рекао је да су проблеми око прописа ЕУ и Јужног тока везани за Трећи енергетски пакет, који све земље ЕУ треба међусобно и с трећим земљама да примењују.

Србија и Русија тај проблем немају, објаснио је он, јер Србија ће тек 2015. почети преговоре о том енергетском споразуму с ЕУ, па се очекује да до тада Русија и ЕУ реше сва питања везана за европске прописе и изградњу и деловање гасовода Јужни ток.

Сиромјатин: Чињеница је да су не само Русија и Србија веома заинтересоване за изградњу Јужног тока, већ и велике компаније и банке из моћних земаља саме Европске уније које улажу новац у Јужни ток.

Функционер Гаспрома је желео да укаже да је "Србија главни, централни део Јужног тока, уз две гране гасовода и главно складиште на српској територији".

По речима Зоране Михајловић, "Русија и Европска унија морају да се договоре око тог најзначајнијег питања, а то је поштовање европске регулативе од стране свих оних земаља које су учеснице у изградњи Јужног тока".

А када то ЕУ и Русија буду урадиле, онда то могу учинити и друге земље, ставила је до знања ми-

нистарка за енергетику, нагласивши да се "не може од мале Србије очекивати да мења енергетске споразуме, а да ниједна од осталих држава, од којих су неке чак и чланице ЕУ, као Бугарска, то не ради".

"Ако бих ја кренула да говорим о редеофинирању и поновном преговарању око енергетског споразума, то би значило да морају да падну министар и влада. Код нас то неће моћи тако јер је енергетски споразум који је Србија склопила с Русијом 2008. године другачији од таквих споразума које су потписале друге државе" рекла је Михајловић и објаснила да је "код нас у питању била и продаја Нафтне индустрије Србије, ми имамо уговор који је већ на снази, ту је и власништво над подземним складиштем гаса, као и изградња Јужног тока".

"Србија је", додала је Зорана Михајловић, "припремила све што је потребно да би почела изградња и наш план је да формирамо конзорцијум српских компанија које могу да учествују у пројектовању, изградњи, праћењу, надзору и свему ономе што Србију чека у изградњи Јужног тока".

Три спорна питања

Борхарт је рекао и да је европски комесар за енергетику Гинтер Етингер у писму руском министру енергетике Александру Новаку објаснио ситуацију око пројекта тражећи од њега да "позитивно гледа" на могућност поновног преговарања о уговорима са земљама учесницима у Јужном току.

У пројекту гасовода су чланице ЕУ – Бугарска, Мађарска, Грчка, Словенија, Хрватска и Аустрија, као и Србија, која је чланица Енергетске заједнице, међународног споразума уз подршку ЕУ који покрива бивше комунистичке земље источне Европе.

"Оно што могу да кажем је да међувладини уговори неће бити основа за изградњу и рад Јужног тока. Јер, ако чланице ЕУ и земље у пројекту не буду поново преговарали, Комисија има начина да их принуди да то ураде. И Јужни ток неће моћи да ради под условима из тих уговора", истакао је Борхарт.

Тај званичник указао је и на највеће мане међувладиних уговора о гасоводу Јужни ток.

На првом месету, то је питање власништва над мрежом, односно Гаспром, који је и произвођач и испоручилац гаса, по прописима ЕУ не може да истовремено буде власник и производних капацитета и преносне мреже.

Ту је и питање обезбеђења недискриминације за приступ треће стране гасоводу, што значи да Гаспром не може да има ексклузивно право и буде једини испоручилац.

Треће спорно питање које треба решити тиче се тарифне структуре.

ЕУ хоће...

Јужни ток – нижа цена гаса и радна места

Српска министарка енергетике изјавила је на скупу да **за Србију будући гасовод Јужни ток значи већу енергетску безбедност и нижу цену гаса, а само етапа изградње ће запослити сто хиљада људи.**

"Када кроз Јужни ток крене први гас.. то ће за Србију значити очување најмање 3.300 радних места у компанијама које гас користе као енергент", нагласила је Михајловић на скупу, на којем су учествовали и челници руске компаније Гаспром која гради Јужни ток, званичници ЕУ, функционери руске и бугарске владе, као и истраживачи из европских научних центара.

Зорана Михајловић је нагласила да ће се изградњом тог гасовода важног за додатно снабдевање великог дела Европе у Србији очувати радна места, пре свега у компанијама МСК Кикинда, Азотара Панчево и ХИП Петрохемија.

"Очекујемо да ће бити завршена и гасификација Србије, као и да ће се кренути у изградњу когенеративних постројења на гас, што би имало велики утицај на повећање енергетске ефикасности".

Како је додала, "наш стратешки правац у енергетској политици је **да Србија искористи свој положај и буде транзитни коридор за струју, гас, течни нафтни гас, нафту и нафтне деривате, као и регионални центар за складиштење енергије и енергената**".

Заменик председника Управног одбора Гаспрома Александар Медведев је на скупу, који је организовало удружење Природни гас Европа (Natural Gas Europe), предочио да ће **доток гаса преко Јужног тока за Европу значити "флексибилнији и стабилнији доток"** енергије, на хиљаде нових радних места, као и енергетску безбедност и боље очување природне средине.

Сиромјатин је указао на чињеницу да ће се **резерве гаса у Северном мору полако исцрпети, тако да ће проток од 63 милијарде кубика гаса преко Јужног тока значити без сумње битно увећану енергетску безбедност за Европу.**

Српска министарка је навела да земље југоисточне Европе имају енергетски мањак, а очекују раст потрошње енергије, па зато планирају да **до 2021. обезбеде раст енергетских капацитета од 64%**. Додала је да су, поред инвестирања у нове капацитете **због повећања потрошње, потребне и додатне инвестиције**, јер ће један део капацитета бити склоњен са мреже услед дотрајалости и неповољног утицаја на животну средину, тако да је ослањање на природни гас једна од погодности југоисточне Европе.

Изградња Јужног тока земљама југоисточне Европе доноси енергетску безбедност, као и еколошку и економску безбедност, закључила је српска министарка енергетике.

5.12.2013.
(Подвукла – Искра)

Бета

Понуђена помоћ банкрот Украјини

ЕУ: Зајам 800 милиона евра Русија: \$15 милијарди и 33% јефтинији гас

– Москва пристаје да знатно смањи цену гаса Украјини и да **купи државне обвезнице те земље вредне 15 милијарди долара** – рекао је руски председник Владимир Путин после састанка са украјинским председником Виктором Јануковичем.

Путин је прецизирао и да ће руска државна гасна компанија Гаспром **снизити Украјини цену гаса са досадашњих око 400 долара за 1.000 кубика, на 268 долара.**

Он је, такође, рекао да на састанку са Јануковичем **није било речи о приступању Украјине Царинској унији бивших совјетских република.**

Руски и украјински званичници потписали су данас **низ споразума за унапређење трговинске и индустријске сарадње**. Међу данас потписаним споразумима је и уговор о решавању спора у међусобној трговини, споразум о **заједничкој модификацији транспортног авиона из совјетске ере, уговор о индустријској сарадњи о изградњи моста преко Керчког мореуза.**

Још нема реаговања опозиције на прве информације из Москве. Протести опозиције у Украјини су избили због одлуке Јануковича да не потпише Споразум о придруживању са ЕУ, зарад чвршћих веза са Русијом.

"Председник је данас у Москви, а прича се да ће се вратити с новцем и нижом ценом гаса. Под којим условом? Надамо се да неће издати националне интересе земље", рекао је један од опозиционих лидера Виталиј Кличко.

Други лидер опозиције Арсениј Јацењук упозорио је Јануковича на последице уласка Украјине у царинску унију бивших совјетских република.

"За њега је то карта у једном правцу. Ако то уради, не сме се вратити из Москве", поручио је он. Европска унија објавила пре два дана да је суспендовала припреме у циљу потписивања споразума о придруживању са Украјином.

То је објавио европски комесар за проширење Штефан Филе, уз образложење да не постоји "јасно залагање" председника Украјине Виктора Јануковича да ће потписати такав споразум са ЕУ.

Брисел је саопштио Украјини да наставак преговора зависи од "јасног залагања (Кијева) да се потпише споразум, али није било одговора", навео је Филе.

17.12.2013.
(Подвукла – Искра)

Бета

(ГЕО)ПОЛИТИЧКИ ЗНАЧАЈ „ЈУЖНОГ ТОКА” И ПОСЛЕДИЧНО ЗА СРБИЈУ

Паневропски гасовод, чија изградња преко Србије ускоро почиње, битно ће допринети еволутивној промени снага на Балкану и генерално Европи, а на штету хегемонистичких евроатлантских центара моћи.

Несумњиво је да ће паневропски гасовод „Јужни ток” имати огроман економски и стратешко–енергетски значај, како за Србију тако и друге државе које су на неки начин укључене у тај пројекат. Да само поменем приходе од транспортних тарифа, отварање нових радних места у вези са изградњом, радом и одржавањем гасовода, повољнију цену гаса за привреду и грађане, те енергетску безбедност која произлази из дугорочно осигураног поузданог снабдевања енергентом 21. века. Све то је ефекат на страни држава корисника гаса и, осим када се ради о крајњим корисницима, земаља које профитирају на његовом транспорту. Када се ради о извозницима гаса – тј. Русији и државама Средње Азије које такође нападају руски систем гасовода – они добијају још бољу позицију на европском тржишту. Речено, у основи, нико ни не оспорава, иако има неаргументовано–пропагандних покушаја довођења под знак питања намере да се пројекат реализује, налик оном недавном, америчког амбасадора у Србији (он се „чудио” што изградња „Јужног тога” није отпочела у Русији, „заборављајући” да се прво почиње тамо где постоји опструкција). Међутим, занемарује се или пак намерно маргинализује нешто друго: огромни (гео)политички значај „Јужног тока”.

НЕПОСРЕДНИ ЗНАЧАЈ

Да је којим случајем „Јужни ток” био изграђен током 90–их година прошлог века, на Србију не би пала ни једна бомба 1999. године. Преко нас би пролазило нешто што је од виталног значаја и за битне чланице ЕУ, као што је Италија, и за моћну Русију. То се нико не би усудио да угрожава пошто се тиме не би принципијелно већ најдиректније повредили интереси других релевантних држава, и то делимично из свог НАТО тора. Једна је ствар радити нешто што је начелно против ставова Москве и Рима – на пример извршити агресију на Србију – а друго је ударити на нешто до чега је непосредно стало тамошњим прворазредним средиштима економске и политичке моћи.

Тиме се ствара озбиљно непријатељство, а чак и Вашингтон добро размисли с ким отвара такве фронтове, те избегава да их истовремено буде превише. На то указује и чињеница да током бесомучног разарања Србије, без обзира на одбрамбени значај који је за нас имао „Телеком”, имовина те фирме – у то време била у српско–италијанско–грчком власништву – није била мета. А „Јужни ток” је много више од „Телекома”. Његово војно угрожавање било би толико ризично да је, готово сигурно, искључено. Без претеривања може да се каже да би Русија војно–политичку офанзиву у зони „Јужног тока” могла да схвати као агресију на себе, са последицама које из тога проистичу.

Зар је после сагледавања „Јужног тога” и нашег места на његовој траси, у таквом светлу, потребно још објашњавати његов непосредни геополитички значај за Београд? Када он буде изграђен, Србија ће бити много безбеднија земаља. И без чланства у војним савезима, иза нас ће, и то челиком а не речима, пре свега због себе, стајати велика евроазијска сила каква је Русија. Као и јавност, са утицајем који то има на политику, оних

западних земаља чији ће грађани и привреда бити свесни да гас који користе, немалим делом, стиже преко Србије. Прекидањем тог тока, када се на њега изврши преоријентација те на њему заснује даљи развој, од стотинак милиона људи на простору ЕУ, био би схваћен као угрожавање њихових личних интереса. Штавише, тако ће бити доживљавано и свако видљиво расприривање пожара у вези са Србијом, тј. све оно што би могло да угрози функционисање магистралног га–совода.

То је важно јер неке моћне земље даље би да комадају Србију. Некоме делује да би било баш згодно да Војводина постане самостална или тило конфедералним везама повезана са остатком Србије. Други из сличне перспективе гледају на Рашку област (Санџак). Русија као и низ нама пријатељских држава, снажно се противи таквим тенденцијама. Но, тек када буде реализован „Јужни ток”, територијални интегритет Србије за Москву ће бити скоро истог значаја као интегритет Русије. А у пружању подршке очувању интегритета Србије та велика словенско–православна земаља имаће и много већу подршку западних земаља које ће се озбиљно напајати гасом преко нас.

Точак историје не може да се окрене уназад, па да се све то целовито одрази на Косово и Метохију, али свакако је поуздана брана од даљег распарчавања Србије. А када смо већ и код КиМ, да смо, док изградња „Јужног тока” не узме маха, сачекали са склапањем аранжмана ради скидања иницијалне блокаде на путу евро–интеграција, наша преговарачка позиција била би много боље. Можда је и зато од стране разних западних лобиста кочен „Јужни ток”, а из Брисела и Вашингтона вршен снажан притисак на Београд да што пре прави тзв. „компромис” у вези са Косовом. Надам се да нећемо направити исте грешке и са одустајањем од војне неутралности и ступањем у НАТО, што је, по косовском рецепту, пре него што се уобличи нова, по нас повољнија геополитичка реалност, такође део агенде некритички прозападних кругова у Србији.

ОД ЛОКАЛНОГ КА ГЛОБАЛНОМ

Све у свему, до сада смо видели колико се за изградњом „Јужног тока” повећава војна и политичка безбедност Србије, односно до које мере расте њена преговарачка позиција и како је врло блиска корист на том пољу, срећом не баш потпуно, прокоцкана у вези са КиМ. Бар преостале српске позиције на простору наше јужне покрајине, чији важан елемент је стварање и јачање српског ентитета – ако буде храбрости да се то у повољнијим условима стварно а не тек позерски чини – моћи ће много озбиљније да се бране. Уз то, порашће и регионални значај Србије. Она ће бити посредни извор гаса за државе нашег окружења које нису на магистралној траси гасовода (Хрватска, Црна Гора, Македонија, БиХ).

То примарно има економско–енергетски ефекат али са тим је, да поновим, спрегнута и политичка моћ онога преко кога прелази нешто што је другима веома потребно. У тим координатама треба гледати и на Републику Српску, преко које ће, такође, делимично даље ићи крак „Јужног тока”. Тиме се јача и отпорна снага РС на разне притиске, између осталог и оне срачунате на централизацију БиХ, а развија се и потенцијал Србије да у вези са њима пружи подршку Бања Луци. Већ и сада, после озбиљног уласка ртала у енергетику РС, њен положај је много бољи и ту се у некој

(Гео)политички значај...

мери крију разлози њене непопустљивости на притиске током протеклих неколико година. А основи за одбрану државности РС додатно ће порасти када изградња „Јужног тока” узме маха.

Ово су тек неки непосредни аспекти геополитичког значаја „Јужног тока” за Србију. Време је да пређемо на његов посредан значај за нас, из чега се тек види пуни домет претходног. Ради тога битно је да сагледамо шири геополитички смисао „Јужног тока”. О томе нам индиректно говоре истраживања Савет за спољну и одбрамбену политику, реномираног аналитичког центра Руске федерације. Из њих се не види само шта ће бити потенцијално реално у будућности, већ провејава и став о томе шта Москва жели. Иначе, то је важно рећи, на челу Савета налази се Сергеј Караганов, декан руског државног Факултета за међународну економију и политику. Он је уједно и представник Русије – са статусом сталног госта (рецимо посматрача) – у моћној Трилатералној комисији. А да се подсетимо, у питању је важно стециште евроатлантске елите, односно, условно речено, невадина организација коју је основао Дејвид Рокфелер, а која је изворно установљена да развија блиске односе између Америке, Европе и Јапана, да би данас проширила зону свог де-ловања.

СВЕТ У ДОГЛЕДНОЈ БУДУЋНОСТИ

Руски експерти су уверени да ће се у наредних деценију–две наставити трендови из претходног периода, и у складу са њима одвијаће се еволутивне промене са озбиљним кумулативним резултатима. Исток ће наставити да сустиже Запад али он неће стагнирати, нити ће у догледно време пасти у сенку нових сила. Без обзира на све тешкоће (од финансијских балона до негативних демографских трендова), САД и европске земље ће, како се тврди, успети да консолидују своје економије. Ипак, нови економски бум на Западу није могућ. Развијене земље наставиће да благо напредују на основу акумулираног богатства, знања и генерално високог цивилизацијског нивоа на коме се налазе, али ће полако губити садашње економске предности. То ће почети да се одражава и на однос снага на војно–политичком плану.

Иако ће САД остати најмоћнија држава, Кина ће почети да добија и све већи глобални значај у поменути сферама, док ће јачати и друге регионалне силе које у ће својим „двориштинама” моћи не само да парирају Америци већ и да је надиграју. Укратко, већ рођени асиметрични полицентризам – поредак у коме су САД једина суперсила, којој у глобални размерама још нико не представља противтежу, али у одређеним макрорегионима већ сада се суочава са великим силама које ту могу да имају и доминантну улогу (као Русија на већем делу постсовјетског простора) – прерашће у истински полицентризам. Америчка глобална доминација биће ограничена постојањем све већег броја зона изузетих из домена њене хегемоније, односно кинеским парирањем од Латинске Америке преко Африке до Азије. И још нешто ће за САД постати ограничавајући фактор. То је слабљењем евроатлантских спона!

ЕУ до 2020. године, како се сматра у Москви, неће превазићи унутрашње слабости, односно неће постати способна да ефикасно води заједничку одбрамбену и спољну политику. Без обзира на то, извесна унутрашња функционална побољшања, као и еманципација у односу на ослабљену Америку, реално је очекивати већ до краја наше декаде. У складу са тим, јачање сарадње између Русије и ЕУ биће тада могуће на основу превазилажења садашње супротности у сфери

енергетике, а такође знатно веће размене инвестиција и креирања јединственог приступа међународној безбедности. Упоредо с тим, већ за десетак година, могуће је приближавање САД и Кине. Америка ће до тада прихватити реалност, тј. чињеницу да је Кина постала играч који мора да буде уважен на глобалном (а не само регионалном) плану.

Руски стручњаци допуштају и другачији ток догађаја од наведеног. Побољшање односа између Брисела и Москве, односно јачање ЕУ, можда подстакне Вашингтон да почне да се понаша конструктивно према Руској федерацији, па до стратешког зближавања дође на простору од Лос Анђелеса до Владивостока. Ради спасавања евроатлантских интеграција, можда САД прихвате и нову, енергетско–сировинским потребама мотивисану, евроазијску димензију политике ЕУ. Такође, односи између Вашингтона и Москве ће се побољшати, а могу да поприме и савезнички вид, у случају да Кина заигра агресивно, па се Русија осети угрожено са те стране.

СТАРА ЕВРОПА, САД И РУСИЈА

Како год било, у свакој варијанти, Руси су уверени у повољне перспективе својих односа са ЕУ тј. по Америку неповољне структуралне промене унутар евроатлантског блока. Сматрају да ће се сигурно Москва и Брисел приближити, док ће се Брисел удаљити од Вашингтона. Колике ће те промене бити, остаје да се види, али се ипак не гаје илузије да ће бити толике да Руска федерација постане ближа ЕУ него САД. Евроатлантско партнерство, укључујући и његов НАТО елемент, опстаће. Ипак, Русија ће се, очито, трудити да оно буде што мање функционално. А томе, пре свега, погодује интересно, умногоме енергетско, приближавање Русије и земаља „Старе Европе”.

„Нова Европа” тј. посткомунистичке земље које су данас у НАТО–у и ЕУ – а пре свега њихов традиционално антируски коридор (балтичке државе и Пољска, па донекле и Румунија, док Мађарска све мање ту спада) – и даље ће остати много приврженије евроатлантском савезништву него већи део „Старе Европе”. Исто важи и за бриселску наднационалну бирократију. Мада, донеклико тога биће ограничени новим односом снага на нашем континенту, а њему знатно доприносе и два магистрална гасовода тј. „Северни ток” и „Јужни ток”. Њиховом изградњом, и моделом власништва над њима, биће отклоњена опасност да било која од земаља „Нове Европе” представља баријеру на путу руско–европске енергетске сарадње.

ЕУ ће тако у наредним деценијама бивати све зависнија од увозног гаса. Његова потрошња ће расти док ће домаћа производња падати, те ће се у догледно време доћи до тога да се преко 80% потреба гаса задовољава из увоза, и то у знатној мери из Русије. Уосталом, већ сада је тако у нашем региону. На Балкан гас, и у нешто мањој мери нафта, углавном већ долазе из Русије. О енергетској зависности овдашњих држава од Русије говори чињеница да Бугарска, Грчка, Србија, Македонија и БиХ 80–100% гасних потреба подмирују руским гасом, док је у случају других балканских држава његов удео од 25% до 55%. Наравно, не треба ни рећи, Вашингтон и Брисел су због тога незадовољни, као и због чињенице да се балкански модел већ у некој мери назире и за Средњу Европу, а енергетска упућеност не може да се не одрази после неког времена и на повећање политичке улоге онога ко гас и нафту испоручује. Но, евроатлантска средишта мало тога могу да учине да спрече такав развој догађаја.

„Северни ток” је већ реалност а „Јужни ток”

неминовно ће то ускоро постати. Опет, пројекат „Набуко“, у који су неки западни кругови полагали огромне наде, дефинитивно је пропао. Када се ради о „Трансјадранском гасоводу“, којим би се преко Турске и Грчке, азербејџански гас траспортовао до Италије, није нереално да он буде изграђен. Ипак, тако би у Европу стизале занемариве количине гаса спрам оних које ће Русија ускоро моћи да испоручи. Руски гас може да добије озбиљну конкуренцију једино ако се изгради гасовод који би од Катара и Саудијске Арабије – подручја где се налазе респектабилне количине гаса под контролом америчких савезника – преко Сирије и Турске водио у Европу. Ту се, вероватно, и налази кључ за објашњење садашње евроатлантске политике посредне агресије на Сирију (чији сунитски појас би, како се очекује, обезбедио релативно безбедно окружење гасоводу). Међутим, између осталог и због њеног снажног отпора (подржаног од стране Русије), поменути гасовод је на дугом штапу. А ако једног дана и постане могућа његова изградња, Руси ће се већ у новим, много већим размерама, енергетски и (гео)политички стабилизovati на европским тржиштима. Појава новог великог гасовода би представљало изазов, али не више и фаталну претњу.

Тако смо стигли до тачке када је, да то експлицитно и не кажемо, јасно коме је циљ да спречи изградњу „Јужног тока“, или ако то није могуће да је бар заочи до тренутка када би он у старту могао да добије реалну конкуренцију. Ради се о Англосаксонцима и са њима повезаном бриселском бирократијом, који ако и не рачунају на дугорочни успех, закувавањем ствари око „Јужног тока“ настоје да отежу са превазилажењем европско–руских енергетских сукоба. Док не одмакне изградња тог гасовода, биће много више тензија између Руса и појединих Европљана, него после тога. Нови однос снага који доноси и реализација пројекта „Јужни ток“ обесмислиће гасно контрирање Русији, које у овој фази долази са разних страна.

Наизглед парадоксално, „Јужни ток“ је за сада сметња и неким немачким круговима. Уз део тамошње елите који наглашено робује „евроатлантској идеологији“, ту спадају и извесни немачки заговорници реалполитике. Ствар је у томе што Немци, повезани директно са Русијом „Северним током“, на основу велике количине гаса који купују током целе године (а не примарно за потребе грејања, што је случај са нама и другим деиндустријализованим државама), добијају одличне цене (и ту лежи одговор на по некада малициозно питање што је код нас гас скупљи него у земљама које га купују у великој количини 365 а не 100 дана). На основу тога јавиле су се идеје о препродаји руског гаса, и то у великим количинама, трећим земљама. Тако би Берлин не само додатно зарађивао већ и спречио јачање руског политичког утицаја, односно на основу руског гаса и монопола на специјалне политичке везе са Москвом, јачао свој утицај и њиме попуњавао празан простор који ће настајати услед америчког слабљења. Отуда, у Србији али и у Бугарској „Јужни ток“ саботирају не само амерички већ и немачки лобисти. Око гаса се играла вишеслојна игра са много релевантних учесника јер је и њен резултат битан за однос моћи на нашем континенту. Ипак, сада око тога више нема дилеме, „Јужни ток“ ће бити изграђен!

СЛОМ НАРАНЦАСТЕ СТРАТЕГИЈЕ

Руси желе посебне везе са Немачком, али неће да им она буде енергетски или политички посредник у европским односима. Тако ће – уз „Северни ток“ и старе гасоводе који иду ка Европи преко Украјине и Белорусије – Руска федерација добити комплексни и дисперзовани механизам за снабдевање Европе гасом. То је велика руска победа на Западу. Ток руског гаса

више нико озбиљно неће моћи да наруши и када би му пошло за руком да га парцијално блокира. С друге стране, Руси су већ извојевали победу и на Истоку, у вези са стварањем предуслова за додатно дугорочно напајање својих енергетских магистрала ка Европи, односно спречавањем да се у њиховом дворишту пуне туђи гасоводи.

Американци су још у првој половини 90–их година прошлог века, у Пентагоновом „Водичу за планирање одбране“, зацртали као стратешки приоритет контролу над кључним налазиштима гаса и нафте на простору Евроазије, а када то није могуће, бар контролу над путевима којима од тих подручја енергенти иду до крајњих корисника. Међутим, првих година пошто се СССР распао, Вашингтон се претерано није мешао у послове постсовјетских држава. САД су радиле фазно. Прво су се посветиле учвршћивању утицаја у земљама Источне Европе. Циљ је био и да се не револтира Јељцинова Русија, код које је стварана илузија да је прихваћена као пријатељ. Но, пошто је прва етапа стварања евроатлантске империје завршена, од 1994. године почели су из Вашингтона да дувају другачији ветрови.

Убрзо је Америка и званично – а пре тога је већ незванично, преко свог „невладиног сектора“, диригованих финансијских институција, медија и бизниса – постала врло присутна на постсовјетском простору, а поготово у европским републикама некадашњег СССР–а. После тога је и политика према државама Закавказја и Средње Азије постала активна. Почело је спровођење Стратегија „Пут свиле“, чија суштина је била у томе да се максимално повећа утицај САД на јавност и владе тамошњих земаља, односно креира њихов благонаклон став према Вашингтону, као и да се изгради енергетска инфраструктура у складу са интересима САД. То је оно што је речено, а несумњиво је планирано и да се земље региона увуку у америчку војно–политичку орбиту.

На наведеним основама отпочео је и отворени политички поход на руски исток, који је кулминирао са лансирањем политике „норанцастих револуција“, у које је увод био „наш“ петооктобарски преврат. Током прве половине прошлог миленијума такав приступ је, наизглед, давао резултате. Американци су почели да заузимају стратешке позиције у Украјини, Грузији, Киргизији, те да се спремају за тако нешто у другим републикама. Све то је био сигнал Русији – консолидованој и ојачалој од када је води Путин – да пређе у контраофанзиву, коју је она на постсовјетском простору успешно и реализовала, па је чак окренула и нову страницу светске историје када је 2008. годинена Кавказу показала да је спремна да и војно интервенише ако су руски интереси озбиљно угрожени (Грузијски рат). Тако се из фазе монополизма ушло у раздобље асиметричног полицентризма.

Русија је спречила упад у највећи део свог „дворишта“, односно задржала је доминантну улогу у њему. То има озбиљне последице и када се ради о гасу. Москва располаже највећим залихама гаса у свету а у Средњој Азији налазе се такође огромне резерве тог енергента, а систем гасовода под руском контролом, изграђен још у доба СССР–а, упућује тамошње државе богате гасом на Руску федерацију, без које су оне изоловане. Такво стање евроатлантски стратеги нису успели да промене. Као што нису успели да онемогуће, на темељу претходне победе лансиран, успех руске енергетске геополитике и на другој тј. европској страни. „Јужни ток“ је важна карика а тамошњем ланцу руског успеха, односно евроатлантског неуспеха.

НАТО И „ЈУЖНИ ТОК“

Руси су, као што смо видели, тријумфовали на пољу енергетске геополитике. Успостављен је нови

(Гео)политички значај...

однос снага са трајним ефектом у Европи, а без обзира на почетна негативна кретања, очуван је по Русе повољан стари распоред „фигура” на постсовјетском простору. Када се то има у виду, јасни су темељи оптимизма експерата руског Савета за спољну и одбрамбену политику, у вези са будућношћу руско–европских односа који се умногоме „врте” око гаса. Ипак, јасно је зашто Руси не сматрају ни да је евроатлантски концепт поражен, односно зашто сматрају контрапродуктивним да директно раде у прилог тога да се тако нешто догоди.

Балкан – а он указује каква ће бити и шира европска кретања – карактерише изразита противречност између фактора војно–политичке доминације, који представља Северноатлантски савез, и фактора енергетске превласти, оличеног у Русији. Све земље региона – са изузетком Србије – или су већ ступиле у НАТО или томе теже. Опет, ништа мања од тог војног савеза, али наравно на другом пољу, није ни улога руских енергетских корпорација. И то на начин да им ни НАТО ништа не може, без изазивања озбиљне војно–политичке кризе. Гасоводи у руском (су)власништву и са њима повезани енергетски интереси европских привредних структура и грађана изнад су присуства НАТО тенкова и авиона око енергетских магистрала, а срљање у отворени велики сукоб у Европи ради нафте и гаса, спада у домен научне фантастике. Уосталом, и природа евроатлантских савезничких односа се мења на начин који све мање томе погодује.

Опет смо код кључног односа Русије и држава „Старе Европе. Руска победа на енергетском пољу и стериленост НАТО доминације, плаше евроатлантске стратегије. На енергетским основама Москва ће у наредном периоду јачати своју улогу у Европи, са преливањем ефеката и у друге сфере, а из НАТО суве дренажине више се не да исцедити нека већа корист за Вашингтон и њему наклоњене европске кругове. Тако је за очекивати да ће евроатлантски престиж постепено слабити, односно да ће доћи до приближавања РФ и ЕУ. Они којима то није по вољи, настоје да тај процес бар прикоче „тровањем крви”. Другим речи, труде се да подбадају Русије и увлачење у то недовољно лојалних европских савезника, те њиховим плашење руском енергетском превлашћу, генеришу несугласице и вештачки одрже превазиђени дух хладног рата.

С друге стране Руси се труде да томе парирају избегавају непотребне конфронтације и нудећи пут компромиса. Свесни су да време ради за њих те да би пристајањем да буду увучени у исконструисања (гео)политичка рвања само удаљавали „Стару Европу” од себе. У том светлу треба гледати и на руски предлог од пре неколико година који се односи на успостављање модела колективне европске безбедности. Нацрт „Уговора о безбедности у Европи” (УЕБ) који је понуђен као основ за разраду таквог модела, уважавао је међународно право, суверенитет и територијални интегритет држава. На тим основама понуђен је универзални пут – уз поштовање принципа равноправности и недопустивости примене силе или претње силом – за превенцију и мирно разрешење конфликта на европском простору.

Наравно, Американци и њихови и даље верни савезници нису наивни, те су схватили чему води поминути руски предлог, као и све друго што је срачунато на „спуштање копаља” и анулирање страсти која постоји када су она подигнута. Војна сила је фактор моћи и када се не испољава у неком региону. Само њено постојање много значи. Но, то важи и за енергетску моћ а њена предност је у томе што се она стално исказује. Тако постепено разједа евроатлантске везе, на релацији

„Стара Европа” – Америка. А да би се то брже одвијало, односно да би се успостављале и нове споне, чији део је Русија, и поменути Сергеј Караганов је у Трилатералној комисији. Руси очито сматрају да евроатлантска елита није хомогена, те да се прагматичним приступом њен континентални део може бар удаљити ако не и раздвојити од атлантског, уз потенцијале који таква кретања пружају Русији.

То наводим пре свега као пример промишљености руске (гео)политике, срачунате на еволутивну промену снага на нашем континенту. Русија не жели конфронтацију са било ким а несумњиво жели да на мек начин успостави стратешко–партнерске односе са државама европског запада. Штавише, она не бежи од таквих односа и са САД, али под условом да буде прихваћена као равноправни партнер а не подређени чинилац. Опет, пошто Американци, бар за сада, своје односе са другима виде као једино тако могуће, партнерство од Лос Анђелеса до Владивостока остаје као могућност за далеку будућност. Но, и у таквим условима, прагматичном политиком, чија потка је енергетска геополитика, Русија мало по мало заузима жељене позиције у Европи. Оне ће постепено, изокола, па и уз помоћ „Јужног тока”, у некој мери обесмислити улогу НАТО–а на европском (југо)истоку, са импликацијама које то има и за нас.

СРБИЈА И „ЈУЖНИ ТОК”: ШИРИ АСПЕКТ

Србија је окупирана али окупација је остала површна, колико год била болна. Иако је окупациони механизам дубоко уграђен у наш систем, није дошло до масовне идентификације Срба са агресором. Повили смо главе али није наступило тзв. „поунутрење” окупације. Чак и већина наших политичара „служи” странце јер процењује да је све друго за државу или њихове каријере ризично, а не зато што уистину прихватају бајке о „евроатлантским вредностима”. То је добар основ за другачије понашање у околностима када ослабе стеге којима смо притиснути.

Са успостављањем новог европског односа снага, за који је код нас синоним „Јужни ток”, то ће се и десити. Зато је и био циљ да нас сломе па и идентитетски препарирају пре тога, како не би користили шансе које нам се укажу. Објективно, без глорификовања Русије, Срби само на таласу руске геополитике могу да постигну значајније резултате. Тако је било и у прошлости, тако је данас. Јачање руске позиције на Балкану и Европи тј. спона Русије и „Старе Европе”, јача и положај Србије и Срба. А на мек, једино реалан начин у садашњим околностима, Русија је већ направила стратешке продоре чији резултати ће у пуној мери бити видљиви у будућности. А „Јужни ток” не само што убрзава промене у корист Русије а на штету евроатлантског концепта доминације, већ их, а то је за нас најбитније, локализује и на нашем простору.

Србија без „Јужног тока” била би много даље од државно–националне еманципације него у околностима када је његов део. Све оно што се односи на његове непосредне плодове, у вези са спречавањем даље ерозије наше државности и потенцијалима за побољшање српских позиција у вези са статусом РС и КиМ, те положајем Срба у Црној Гори, већ смо поменули. Но, суштинско, побољшање положаја Србије и Срба, а не само спречавање даљег погоршања нашег положаја, могуће је тек у ситуацији када се додатно оснаже везе Русије и „Старе Европе”, односно на основу тога ослаби евроатлантски, унутрашњи и спољни, потенцијал за притисак на нас. Они који су комадали наш национално–државни простор неће омогућити успостављање иоле задовољавајућег статуса српског народа, ако не буде креирана
(Крај на стр. 14)

ЕУ УПОРНО ХОЋЕ ДА ОДЛОЖИ ИЗГРАДЊУ ЈУЖНОГ ТОКА

Не мислим да ће Србија, као ни остале земље учеснице Јужног тока, имати било каквих проблема због ставова Европске комисије о Јужном току сма–тра први човек Душан Бајатовић, директор Србија–гаса

Неће бити никаквих нових преговора између Русије, Србије и осталих земаља учесница у пројекту Јужни ток, о изградњи тог гасовода, зато што су сви ти споразуми рађени на међудржавном нивоу, а неће бити ни одлагања радова и померања рокова за изградњу тог гасовода, изјавио је данас Танјугу генерални директор Србијагаса Душан Бајатовић.

Заменик генералног директора за унутрашње енергетско тржиште у Европској комисији Клаус Дитер Борхарт, рекао је у четвртак у Бриселу, на конференцији о Јужном току, да су билатерални уговори које је руски Гаспром закључио са земљама укљученим у Јужни ток, међу којима је и Србија, противни прописима ЕУ, и да о њима те земље морају поново да преговарају.

Сви споразуми о Јужном току рађени су на међудржавном нивоу, са националним државама, а не са Европском комисијом и ти споразуми су изнад националних законодавства земаља учесница у пројекту, рекао је Бајатовић и додао да су све земље учеснице у том пројекту–Немачка, Француска, Италија, Мађарска, Словенија, Бугарска, чланице ЕУ и свесне су тога. Он је поновио да због тога, као и због огромног политичког и економског значаја тог пројекта и за европске земље и за Русију, неће бити нових преговора о Јужном току.

"Толики су то интереси и Европе и Русије, да просто нема шансе да се не постигне одговарајући договор," указао је Бајатовић.

Не мислим да ће Србија, као ни остале земље учеснице Јужног тока, имати било каквих проблема због ставова Европске комисије о Јужном току, јер су све земље у преговорима обезбедиле оно што је био њихов економски интерес, казао је Бајатовић и додао да не види разлог зашто се не би држали онога што је постигнуто у тим преговорима. Јужни ток је развојна шанса и за Србију и за Бугарску и за Мађарску и остале земље југоисточне Европе, а за Србију то неће значити само изградњу гасовода, већ и присуство руског капитала и руских инвестиција у гасне централа, хемијске и процесне индустрије, навео је Бајатовић.

"Ми имамо интереса да дижемо нашу привреду, а ако се то некоме не свиђа, а не нуди никакву алтернативу, не видим на који начин он мисли да може да утиче на те процесе. Једноставно мислим, да је то за сада политичко питање, а ми не треба да дозволимо да се некакво политичко питање и слепо подржавање чиновника ЕУ и онога што тренутно постоји у њиховим законима, одрази на наш интерес," поручио је Бајатовић. Он је истакао да Србија треба да се држи онога што је наш интерес, а то је да се

Јужни ток изгради, да буде у пуном капацитету, јер ће са тим пројектом Србија бити чворна транзитна земља и за гас и за електричну енергију, а велике су могућности да будемо и главна земља са складишним капацитетима, од чак пет милијарди метара кубних гаса годишње.

У прилог томе да неће бити нових преговора, Бајатовић је навео да ЕУ има потребе за сировинама и енергентима и, ако жели да издржи глобалну економску утакмицу, може да се наслони пре свега на Русију, јер се данас 20 до 25 одсто европског тржишта снабдева гасом из Русије, а до 2035. године ће то бити 60 одсто. "Нико неће проиграти европску будућност због неког става у неком закону", казао је он и додао да, с друге стране, и Русија има огроман интерес за извозом енергената и сировина, јер у овом тренутку тај извоз чини 52 одсто прихода руског буџета.

"Због тога сам потпуно сигуран да, пошто постоји таква врста интереса обеју страна, да ће бити постигнут договор између њих", тим пре што сада главна економска утакмица није ни у Европи ни у САД, већ се преноси у Азију, где такође расте потрошња гаса, који ће бити енергент 21. века, рекао је Бајатовић.

Он је нагласио да ако Европа жели да остане конкурентна на глобалном нивоу, мораће да реши питање снабдевањима енергентима по прихватљивој цени. Бајатовић је рекао да не види који би то били механизми којима би евентуално Европска комисија могла да притиска земље чланице Јужног тока.

5.12. 2013.
(Подвукла – Искра)

Танјуг

Примедба Искре: Упркос оптимизму, те за Европу и државе чланице неоспорне користи од 'Јужног тока', као што врло оразложено износи Бајатовић, ЕУ му се неочекивано жестоко и даље супротставља. Тражи ревизију споразума и обуставу изградње; тврди да је исти несагласан са њеним законима; додаје нове услове. Отворено прети чланицама и кандидатима да ЕУ има начина да их принуди на послушност. Шта је разлог овој жестини? Вероватно престиж ЕУ и коинциденција ЈТ са неуспехом у Украјини, те слабљење њене дисциплине над чланицама, мада је ту свакако и утицај САД, јер је то крај његовим ривалним плановима.

Што се Србије тиче, мада је ЈТ објективно још једино преостала котва њеног привредног спаса, игра није завршена, као што се то Бајатовићу чини. Његов партијски шеф Дачић је опрезнији. Пребацује глечање неспоразум око ЈТ на главне актере, ЕУ и Русију. ЈТ свакако јача Дачићеву позицију у стварно Вучићевој и СНС влади, а они су се до јуче срчано залагали за САД енергентске интересе. У неком погодном кризном тренутку, Запад може да 'оживи' тај значајан свој 'адут'.

(Гео)политички значај... (са стр. 12)

реалност која им спутава руке.

Дарку Танасковићу, професору и дипломату, познати амерички дипломата Питер Галбрајт, 1993. године рекао је следеће: „Ви треба да знате да сте водили један рат против воље Америке и да сте тај рат добили. Али, то је Пирова победа. Ми, за сада, немамо довољно интереса да се непосредно, на терену, ангажујемо ради мењања исхода овог рата, али, знајте, не само Ви и Ваша деца, већ ће и деца Ваше деце гадно испаштати због тога што сте се супротставили нашој вољи”. И испаштали смо јер смо се у једном периоду успешно супротставили америчкој политици успостављања доминације на делу територија које је Вашингтон доживео као плен из Хладног рата.

Тако смо, продужавајући прву фазу евроатлантске експанзије срачунату на покорвање простора до некадашње совјетске границе, бранили не само себе већ и Русију. То, и отрежњујуће поуке тако драстичног кршења међународног права какво је представљала агресија на Србију, омогућило је Русији да стане на ноге и дочека, можда и самоубилачким српским отпором одложено, трећу фазу похода на руски исток, која је отпочела са 5. октобром 2000. године тј. уводом у серију планираних „норанцастих револуција” у окружењу Русије па и у њој самој.

Русија се одбранила од норанцасте пошасте, али „зли дух” уситњавања српског простора – пуштен из боце 90–их, када нисмо пристали да се попут многих других покоримо новој хегемонији и постанемо антируски плацдарм – и даље лебди око нас. А немајмо илузије, у то су умешани не само амерички прсти, већ и руке неких „староевропских” чинилаца. У првом реду у питању је Немачка, која је данас, у вези са Војводином, вероватно и највећа претња по територијални интегритет Србије. То што америчка моћ слаби, за нас није утешно ако упражњен простор буду самостално попуњавале Немачка и Турска, силе које имају, на разним подручјима наше државе, интересе да подржавају сепаратистичке процесе. То што они неће довести до територијалних губитака услед јачања руског присуства, не значи да нам поменути силе неће загорчавати живот. То се неће догађати, односно ствари ће се по нас развијати повољно, тек када се понашање релевантних центара „Старе Европе” стратешки модификује услед повезивања са све утицајнијом Русијом. Што се тиче Турске, она није чинилац који би у таквом сплету околности самостално за нас представљала опасност.

„ЈУЖНИ ТОК”: МИРОВНИ ПРОЈЕКАТ

Гасовод којим смо се бавили, на крају и то треба рећи, има још једну важну димензију о којој није било речи а кроз коју се прелама све остало. Он је и мировни пројекат. Војни савези, макар декларативно били дефанзивни, праве се да би пре или касније ратовали. Оружана сила тежи ка примени. То јој је, у крајњој линији, сврха. Опет, скуп пројекти као што су магистрални гасоводи, који пролазе преко бројних земаља, катализатори су мировне политике. Да би обављали сврху због које се праве, потребан је мир и сарадња међу народима. Отуда, интересно повезујући земље нашег региона, „Јужни ток”, много више од разних високопарних евро–хуманистичких фраза, утире пут дубинској сарадњи.

Тако је и на ширем плану: на основу обостраних виталних потреба повезујући европски исток и европски запад, он ствара основе за много бољу политичку

сарадњу. Штавише, чува простор укључен у његову реализацију од ескалације сукоба. Не значи да неће бити тензија, али сувише много ће бити оних за које је недопустиво да оне кулминирају. А иако је и без „Јужног тока” нереално да дође до неког великог европског или светског сукоба, и те како би било реално да неко на нашим просторима покуша да изазове крваву диверзију, како би, примера ради, закочио неминовни тренд руско–европског зближавања или пак како би покушао да заљуља ЕУ над којом губи пређашњи примат.

Черчил је 1947. године, парафразирајући Бизмаркове речи, нагласио да ако буде Трећег светског рата он ће почети због некакве „глупости” на Балкану. Мало је вероватно да ће тако бити, али није немогуће да, потпаљено са стране, поново не експлодира „балканско буре” барута, са свим последицама које би то имало по овдашње народе. Најбољи начин да се то не деси, нити да буде по економски напредак паралишућих политичких турбуленција, то је да сами учинимо све што можемо да Балкан постане оаза сарадње. И то не зато што то неко од нас тражи ради тзв. европских интеграција, већ зато што нама то користи.

СПАСОНОСНИ СРПСКИ ТОК

Коначно, што се нас Срба тиче, нама не треба ништа туђе већ само тражимо нужни минимум онога што је наше. То најбоље можемо да остваримо када спласну страсти и сузи се простор за страно мешање и насилну арбитражу, а ојача интересна сарадња. Аутентични дијалог међу балканским народима и државама – заснован на идеји да се национални интерес може бранити и ненасилно ако постоји спремност на компромис (што „окупатори” не желе већ стварају раздоре како би они у немогућности постизања договора даровали „октроисане” споразуме) – најпре може да доведе до одрживих, уистину обострано прихватљивих решења, за Косово и Метохију, БиХ али и када се ради о српском питању у Црној Гори. Све то неће моћи да се деси преко ноћи и без отпора, али се (гео)политичка реалност у прилог тога свакако мења са изградњом „Јужног тока”, односно пошто тај пројекат буде завршен. Не ради се о пар година, али ни о више деценија, пре него што и на основу тога однос снага на нашем континенту и у нашем региону постане много повољнији по нас.

Колико ћемо искористити потенцијал који из тога произлази много зависи од наше политичке елите. Она није далековида и храбра, али околности које настају биће такве да би морала баш да буде тотално антинационална и антидржавна, да не почне, пре или касније, да их у српском интересу користи. Верујем да ће ипак тако бити, а надам се да ће у будућности и подршка Русије у том смеру бивати већа, тј. да ће Москва допринети медијском и сваком другом креирању атмосфере у Србији која погодује томе. Сарадња са Русима и реализација њихових енергетских и других геополитичких планова у нашем региону и генерално Европи, нама омоугућава еволутивно побољшање положаја. Москва нам тако посредно, али на разне начине и непосредно, пружа подршку. Но, надам се да ће ићи и даље од тога, имајући између осталог у виду и наш, по њу можда и спасоносни, отпор из 90–их година, те чињеницу да је његово сламање 5. октобра 2000. године представљало одскочну даску за евроатлантистички скок на постсовјетски простор. То има огроман, не само симболички већ и практичан значај, исто као и „Јужни ток”, који самостално не чини али допринноси па и оличава, наступајућу нову, европску и балканску, геополитичку реалност.

Печат, 30.11.2013.

Драгомир Анђелковић

ДВА ДЕМИНУТИВА КАО СТРАТЕШКИ ПАРТНЕРИ, или ЗАР ОПЕТ – ВУК?

Познато је да се за умањено значење неке речи каже да је то – деминутив. Међутим, ми овде хоћемо да употребимо умањење значења не речи, већ људи.

Један је Вучић од Вука (Драшковића), а други је СПО који представља деминутив од СНС у преносном смислу. Тј, СПО је једва постојећа странка, док је СНС највећа, па би тако стављене једна према другој, СПО био деминутив СНС-а.

Но, да ти и такви деминутиви не сметају за будућу коалициону заједницу, видело се и по томе што су два лидера одржали састанак, и по Драшковићу, постигнута је „пуна, пуна, сагласност око стратешких циљева”, који ће се огледати и у коалицији на следећим изборима.

Није тајна, да за Вука „стратешки циљеви” укључују и улазак у НАТО, док, опет, руски амбасадор Чепурин, тврди да су они „задовољни, пошто је државни врх изјавио, да не улази у НАТО, нити има такве намере!”

Чудо једно, о сагласју које је Вук два пута поновио „пуна, пуна сагласност”, председник СНС-а, одн. Први потпредседник владе (П.п) ништа није говорио, нит’ говори, па тако није ни демантовао оно што је шеф СПО-а рекао. А то су озбиљне ствари, које далеко превазилазе озбиљност изјава Владе, па самим тиме и место СНС-а у њој.

Касније ће у листу „Данас”, Вук многе ствари „појаснити”.

Тако, рецимо, тврди да Србији прети опасност да постане Украјина. Да су све „снажнији притисци да се одрекнемо ЕУ и да се економски и војно окренемо једном другом савезу”.

Шта више, он с разлогом сумња да би „снагама које би прекинуле европске интеграције Србије, срушиле Бриселски споразум, обуставиле започети процес борбе против криминала и пљачке наше државе, били опет потребни ескадрони смрти. Уплашили смо и ДБ предлогом да Влада почне преговоре о чланству Србије у НАТО.”

Ту је кључ свега; те и ми с разлогом отворено сумњамо у П.п и у Владу, у целини. Зар овакве изјаве могу да прођу без одлучних реакција, а ако њих нема, чак ни обичних, успутних, то не може ништа друго да значи, него да овај господин открива Владине тајне. У најмању руку.

Симптоматично је и то, да Вук на овом месту помиње и председника Николића, који, како каже, „даје сигнале лево и десно, али нема његовог чврстог проевропског опредељења”, што с обзиром, да овај интервју има свој повод у Вуковом разговору са П.п-ом, јасно говори да П. п., за разлику од председника Републике, има управо то и такво опредељење.

Шта више, Вук отворено каже: „Да се, реци-

мо, Вучић и СНС залажу за чланство Србије у некаквој азијској унији, били бисмо жестока опозиција” А шта то значи, него да П.п. не подрива „темељне циљеве странке коју Вук води, против свих жртава и у људским животима, које је његов СПО поднео у бици за европску Србију, за Србију на Западу”.

Која је то битка? То није прецизирао, а није ни потребно, јер она, као таква, није ни постојала, пошто се Вук, као некадашњи Србин, борио против европске Србије и Србије на Западу, јер је тај Запад био онај чинилац, кржави и разарајући чинилац српске Србије. Не само у Босни.

Тек Вук; тј, каснији Вук, је, не само ту, „полу-пао лончиће”.

Наиме, свима је знано да је Вук, док је био Србин, имао своју самосталну јединицу у Босни, састављену од добровољаца из СПО-а, коју чак није хтео да стави под заједничку команду ЈНА, и да је управо због тога постао стални талац Хага, да може сваког часа бити позван да одговара за злочин што је бранио Србе у Босни, у њиховој постојбини.

Како је он избегао Хашки трибунал, крај те познате „чињенице”, није никад речено, али је сасвим извесно да је то избегнуће имало – цену, а та цена су сви његови српски суноврати, после 1995, сва његова залагања за Европу, сав његов ангажман око предаје Косова, чиме је растурио СПО-а, што и јесте разлог за његово лепљење уз друге странке, за време општих избора, најпре за „Нову Србију”, па и садашње за СНС, што ни Вељи Илићу, а ни П.п-у не служи на част.

То је свима јасно и свима знано, а то што он прича и што ће још све причати, то више ништа не значи, чак ни за његову биографију. Али, још како значи за П.п-а., поготову што није вероватно да он све то не зна и да се тог не боји. Али... има он великих проблема око себе, многи почињу да му не верују, али многима ни он не верује. Сем својој незваничној портпаролки, министарки енергетике, која се доста неопрезно осилила, па објављује да има један члан Владе која ради против интереса Србије, у иностранству. Ко је тај, за сад је тајна, али не без основа. Јер то што је она открила, учинила је, нема сумње, у име свог шефа!

За ово што Вук прича у „Данасу”, није тешко претпоставити да се све то исто и на њиховом састанку помињало и утаначивало, тј. „ми тражимо брже и радикалније спровођење Бриселског споразума, прихватање стварности да много више од половине чланица УН данас признају независност Косова, тражимо пуну нормализацију свих односа са Косовом, без формалног признања независности Косова!!!!”

Која беда, али која је смишљено изговорена да звони чак до Хага и тамо где још треба да зазвони, како би се чуло и записало је тај талац то рекао и да се за то залаже.

Два деминутива...

Па је одмах пожурио да дода: „Тражимо, ето, и преговоре о приступању НАТО, иако је то данас јеретичка прича за већину у Србији, али се надам да ће проевропске снаге (?) убрзо разумети да је управо чланство у НАТО, сигурна брана од могуће украјинизације Србије”.

И то треба да се чује на Западу, коме је он то и наменио.

Међутим, тамо се и иначе, све то зна и откуцава, а што се не може прикрити и забашурити, као што се код нас често чини.

Па се зна и за Вуково прво просрбовање, после титоисања. Наиме, у двонедељнику „Сведок”, од 30. марта 2004. објављен је факсимил Вукове посвете, на својој књизи, коју је поклонио генералу Павковићу, начелнику генералштаба ЈНА, која се борила на Косову.

То јест, на насловној страни књиге Вука Драшковића, „РУСКИ КОНЗУЛ”, Вук својом руком исписује ове речи:

„Генералу
Небојши Павковићу,

Овај ситни знак захвалности за витешку одбрану Косова и целе Отаџбине, у месецима НАТО агресије на Србију,

Од срца
Вук.”

Ко ли му извади то српско срце и постави прозападно, то ни он сам не зна, мада не треба сумњати да је он то лично учинио. Тек, нема га више и неће га бити. И он у име тог новог срца делује, без било какве гриже савести. А ни ње нема и она је потрошена, рад бољег и угоднијег живота.

Иначе, „волим Русе, и то не кријем, као и већина Срба. Међутим, они не воле да ни онај кога воле, да им замрачује кућу и заврће уши. Доста је, на жалост, у данашњој Србији оних којима то не смета, па чак то и траже”!

Ко су ти Срби и како се он то залаже да им осветли кућу и одврне уши, то није рекао. Тек, он се „дуже од две деценије залаже за Србију на Западу”, што би значило још пре 5. октобра, кад се у Сегедину и Солуну, посвађао са представницима ДОС–а, који му нису хтели да признају вођство, што, наравно не помиње. Већ да је због тог залагања, „понављам: ових дана изложен сам истим хицима нерасформираних и неререформисаних ДБ, као и пре 13 година, после атентата у Будви”.

И сад као врхунац, „после будванског атентата на мене, у јуну 2000. године, када је СПО био водећа странка антимилошевићевске коалиције ДОС, коју сам и формирао, ДБ и неки челници ДОС–а склопили су стратешки споразум о политичком убиству СПО–а и мене”

Речено је како је Вук прошао на састанцима опозиције кад је тражио да му признају вођ-

ство, а овде говори да је чак ту опозицију, тј. ДОС он формирао, пошто је био „водећа странка антимилошевићевске коалиције”. Али, ето, нашли су се издајници међу челницима ДОС–а, којима је главни циљ био да се реше њега и СПО–а, али те издајнике не помиње, већ их је свео на покојног Ђинђића, који је „Честитајући грађанима Србије нову 2001 . годину, рекао „Не знам шта је већи наш историјски тријумф, да ли пораз Милошевића или рушење СПО–а”.

Наравно и дабоме, има још живих челника ДОС–а, а ваљда и тих издајника, који су склопили договор о нестанку Вука и СПО–а, па иако их Вук није помињао, могло би се очекивати да ће се они сами јавити. Мада, сумњамо, већ и због тога што су га они и живог отписали.

Дабоме, о будванском атентату тешко је говорити, јер ако су одређени сами асови ДБ–а да га изврше, питање је како су они могли остати читави кад нису извршили Милошевићев задатак. То је бар логично.

Али, Вук не посустаје, па каже како су ти издајници ДОС–а „Лансирани причу, у коју је Србија поверовала, да атентата није ни било, и да сам ја, због политичких поена, 8 пута пуцао сам у себе. Томе су додали и лаж о пустошењу Београда од стране СПО–а, о деоби станова и локала. Народ је поверовао. И тако је политички убијен СПО и отворен простор за стварање коалиције ДОС–ДБ–Легија–Земунци, која је поништила све за шта смо се ми борили од 1990. до 2000. која је, на жалост, касније, кад је већ схватио грешку, коштала живота и самог Зорана Ђинђића”.

Ове речи и ова открића и подметања, у политичком животу Вука, нису никакво изненађење. И то не само у погледу оних осам промашаја, већ још и више о његовој борби од 1990. до 2000. године, у ком је раздобљу поменути нова коалиција све уништила, што су СПО и он лично створили!

Аман, човече, књижевнице, политичару, новинару, дописнику из Африке, хвалоспевнику Титовог социјализма, секретару председника синдиката Југославије, обновитељу четничког покрета на Равној Гори... да не набрајамо... куд то оде, чак у недођин, где може да се мисли да су Београду свраке попиле мозак!?

И каква је то борба 1990–2000, кад је у том временском простору дошло до поклапања: Милошевићеве Владе и Владе СПО–а Београдом? И, откуд СПО на власти у Београду, ко је на њу попео?

Јасно и без поговора, ко други, него управо свемоћни Милошевић, чији је и министар једно време био (А и П.п. је био!) дајући им унапред подршку и сагласност, ма шта радили. Еј, бре, онај Милошевић, против кога је Вук лично и његов СПО организовао – антимилошевићевску коалицију!?

И пошто је СПО добио право над Београдом, он га је под Вуковим руководством тако систематски и темељно опљачкао, као нико и никад, тако да је Милан Ст.Протић, именован од стране ДОС–а за краткотрајног градоначелника Београда, јавно на ТВ изјавио, да ни један динар у каси Београда није затекао!, да су станове делили (Крај на стр. 18/2)

Циљ Ђукановићеве посете Београду

Промоција ЕУ и НАТО и корист за ЦГ од инфраструктурне и економске сарадње

Између Србије и Црне Горе не видим ниједно питање које је нерешиво, рекао премијер Црне Горе Мило Ђукановић за РТС. Сарадња две земље значајно унапређена, истиче Ђукановић и додаје да су сви разговори посвећени искључиво заједничким циљевима и европској будућности.

Премијер Црне Горе Мило Ђукановић каже да између Србије и Црне Горе не види ниједно питање које је нерешиво, већ да види само питања која су инспирација за сарадњу на њиховом решавању.

Говорећи о "тачкама раздора" између две земље, Ђукановић је, гостујући у емисији Око, истакао да је сарадња значајно унапређена и да се не своди само на политичке контакте.

Ђукановић, који је први пут након седам година у Србији, наглашава да су сви разговори две земље посвећени искључиво заједничким циљевима и европској будућности.

Према његовим речима, економско-трговинска размена, инфраструктурна улагања, и улазак и ЕУ, неке су од тема за које су заинтересоване и Србија и њен сусед.

"Могуће је да смо у прегрејаној атмосфери којој смо и сами доприносили као политички актери посебно у годинама око црногорског референдума, створили атмосферу у којој се није на прави начин разумела црногорска атмосфера за независношћу. Инсистирајући на некој посети у том времену, чини ми се да не би било баш политички продуктивно ни политички мудро", рекао је Ђукановић.

Ђукановић је рекао и да су у протеклом периоду Србија и Црна Гора свакако сарађивале и утирале пут међусобних односа. Нарочито је истакао како су две земље своје државно-правно питање решиле на нов, до сада на Балкану непознат начин – референдумом.

"Наша два народа имају пуно историјске блискости", рекао је премијер Црне Горе и додао да то треба на прави начин разумети, валоризовати, уткати у темељ од којег се креће у креирање будућих односа.

На питање које су теме о којима се у Београду разговарало, Ђукановић је одговорио да се посебно разговарало о процесу придруживања ЕУ и нагласио да искуства Црне Горе могу бити од изузетног значаја за Србију, а како је рекао ни економија није изостала "са дневног реда".

"Разговарали смо о ономе што би могли бити пројекти од економског значаја, и ту смо посебно имали у фокусу инфраструктурне пројекте, дакле изградњу пута и железнице између

Србије и Црне Горе уз боље коришћење лучких и туристичких капацитета Црне Горе. Препознали смо област производње хране, као једну веома значајну област за сарадњу, посебно у контексту отварања тржишта за пласман прерађевина", нагласио је Ђукановић.

Постоји само неколико питања око којих се Србија и Црна Гора не слажу, констатовао је премијер Црне Горе.

Различит приступ проблему двојног држављанства

Говорећи о проблему двојног држављанства, Ђукановић је рекао да су се сагласили да имају различит приступ и да је та различитост логична када се има у виду димензија државе. Како је рекао, велика држава има другачији приступ од мале државе.

Ђукановић је рекао и да ће са сваким коракм ближе ЕУ, бити мање проблема са двојним држављанством.

"Мислим да ће се свакодневно унапређивати квалитет живота свих грађана Црне Горе. Црна Гора је држава која инсистира на својој грађанској концепцији," рекао је Ђукановић и додао да не мисли да су Црне Горе грађани првог реда, а да би други требало да траже своје место под сунцем.

"Сви грађани Црне Горе су, без обзира на национални и верски предзнак, од исте важности за Црну Гору", нагласио је Ђукановић.

На питање јесу ли Срби мањина, Ђукановић је одговорио: "Ми не дефинишемо ко је мањина, али оставили смо могућност да свако ко се осећа мањином то изрази кроз мањински савет и кроз партиципацију у политичком животу Црне Горе."

Црногорски премијер није желео да коментарише изјаву руског амбасадора Чепурин у вези са црногорским путем у ЕУ, већ је рекао да је та изјава за анализу оног ко је изјавио и његових претпостављених у Москви.

"То није изјава која може да доведе у питање једну сјајну традицију црногорско-руских односа и дипломатску традицију која је стара вековима. Ми идемо ка ЕУ, снажно идемо ка НАТО-у. То не значи одрицање од традиције, од пријатеља. Негујемо одличне односе са Русијом негујемо одличне односе са Кином", нагласио је Ђукановић.

Говорећи о томе што се ове године обележава 200. годишњица Његошевог рођења, Ђукановић је рекао да тај песник надилази значај држава.

Промоција ЕУ...

Закључује да би би срећан када би Црна Гора имала више таквих личности о које би се земље у региону отимале.

Председник Скупштине Србије Небојша Стефановић и премијер Црне Горе Мило Ђукановић истакли су данас значај сарадње и размене искустава две земље када је реч о процесу европских интеграција.

Како је саопштено из Скупштине Србије, главне теме разговора биле су међупарламентарна сарадња, европске интеграције, економска, регионална и међународна сарадња Србије и Црне Горе.

Председник Владе Црне Горе Мило Ђукановић истакао је да је неопходно **заједнички дефинисати интересе у региону** и сложио се да је изузетно важна сарадња и размена искустава између две земље када је реч о процесу европских интеграција.

Указујући на значај економске сарадње Србије и Црне Горе, Ђукановић је оценио да је та сарадња добра, али да ју је потребно **даље унапређивати, посебно у области енергетике, инфраструктуре, туризма и развојних пројеката.**

Ђукановић је истакао значај међупарламентарне сарадње, која, кроз сарадњу парламентарних одбора и посланичких група пријатељства води бољем разумевању и унапређењу односа две земље.

Стефановић је оценио да се односи две земље крећу узлазном линијом и да постоји значајан простор за њихово унапређење у свим сферама, до нивоа стратешког партнерства.

Он је истакао потребу међусобне подршке две земље у регионалној сарадњи и европским интеграцијама, додајући да ће у наредном периоду њихова сарадња на евроинтеграцијама бити један од приоритета...

Стефановић је истакао и да се Србија залаже за превазилажење свих отворених питања у обостраном интересу, кроз дијалог и у духу међусобног уважавања и разумевања и додао да је за Србију сарадња две земље значајна и у регионалном и у билатералном смислу.

Говорећи о економској сарадњи, Стефановић је оценио да у протеклих годину дана Србија и Црна Гора развијају све боље економске односе, као и да би реализација пројеката модернизације инфраструктуре и развојни пројекти имали значајан утицај на економије две земље.

Саговорници су се сложили да је значајна сарадња Србије и Црне Горе **у области туризма, а посебно ради заједничког наступа на великим тржиштима попут Кине и Јапана**, као што је обједињење понуде две државе на сајму у Пекингу, наведено је у саопштењу.

11.12.2013.

НСПМ, (РТС–Танјуг)

Два деминутива... (са стр. 16)

својим активистима и у последњем сату своје београдске власти, помињући чак 700 станова и вила на Дедињу и Сењаку, обећавајући да ће се све то наћи и пречистити на суду.

Протић је ускоро послан у Америку за амбасадора, а од онога што је он рекао и обећао, остала је само прича у народу. Наравно и дабоме, неком је то било потребно, јер у овој земљи ништа се не дешава, ни лоповлук, ни пљачка, ни истеривање правде и истине, ако то неком моћнику није потребно. Баш као што се ни сада толики лопови из врхова власти ДС–а, СПС(т)–а и УРС–а (и њихових страначких пратилаца и омогућилаца на власти) не узимају на одговор, иако се читави ватромети (да не кажемо бенгалске ватре) из дана у дан на њих изливају.

Наравно, СПО се није тек тако распао, сви они који су добили станове и дохватили се разних крупних користи, разбежали су се и посакривали по другим странкама, на челу са Комненићем, који је добијену вилу на Дедињу сакрио под скуте ДС–а.

На питање да ли је са П.п–ом разговарао о функцијама за СПО, на пример да он лично, Драшковић, постане амбасадор у САД, Драшковић је успео да остане у равнотежи: „СПО се бори за оно што је скупље од било које и било чије функције. Ми се боримо за Србију на Западу, а не за црну рупу на Балкану.”

Вратимо ли се сад на наслов, али и на све оно што је испод њега следило, **јасно је да су та два деминутива очарани и зачарани пред магичним Западом, тј, пред правим и јединим својим стратешким циљем, који их обавезује да истрају и дају доказа да је њихов пребег са српске стране, дефинитиван и искрен.** Шта више, да Запад нема цену, не само алтернативу.

Није познато, јер није ништа објављено, шта о свему овоме лично мисли П.п, иако је Драшковић све што је рекао ставио под резултат њиховог састанка, којим је утврђен истоветан стратешки циљ и будуће стратешко партнерство.

А шта стварно мисли премијер, то се, и иначе, никад није знало, упркос свакојаким договорима и прерасподеле фотеља у Влади. Увек исто тврђење, да су њих двојица потпуно сагласни у раду Владе. Да је бар рекао нешто о томе, откуд усред те „сагласности” у раду, П.п има потребу да се састаје са озлоглашеним Драшковићем, ког сада, ко зна зашто и по чијем налогу, рестаурирају и крчме по медијима, мада се може схватити и као премијеров коментар, његово скупљање поена по САД, чак и код америчког „краља некретнина”, са којим ће градити монументални хотел на месту срушеног Генералштаба! А није за прећуткивање ни то што доста вешто плаши ЕУ – Русијом, оптужујући је да она гура Србију у – руски загрљај...

Мада, је л те, по ономе што смо прочитали, могло би се пре запитати, неће ли се најпре, ова два наша деминутива – загрлити?...

Српски културни клуб
5.12. 2013.

Слободан Турлаков
(Подвукла – Искра)

ПРЕДЛОГ ИЗМЕНА ЗАКОНА О РАДУ – КОРАК ДО РОБОВЛАСНИЧКОГ СИСТЕМА

Духовна и морална обнова нашег народа покренуће борбу за хлеб и слободу, једине две ствари које у капиталистичком друштву никада нисте могли да поседујете истовремено. Ако вам је био потребан хлеб, давали сте им слободу, ако вам је слобода била милија одрицали би сте се хлеба.

Човек вреди онолико колико и ради, а радиће у складу са својим врлинама и способностима. Човек се познаје по својим делима и према њима добија заслуге у заједници у којој живи. Онога који сопственом вољом одбија да ради, иако је за рад психофизички способан, здрава заједница по природи ствари одстрањује из свог окружења као непожељног и штетног појединца. Зато је једно од основних права човека, право на рад. Ово право обезбеђује човеку да се може назвати човеком. Право на рад омогућава човеку учешће у животу народног организма. Ускратимо ли човеку право на рад ми га противно његовој вољи стављамо у ситуацију у којој мора да моли и да се понижава како би задовољио основне животне потребе. Ако нема никога ко би га издржавао он ће бити принуђен да отима од других како би имао за себе и своју породицу. Незапослен ум врло брзо постаје ђавоље игралиште.

У здравом народном организму нема беспослених. Нема непотребних и некорисних. Нема мање или више вредних послова, већ само мање или више вредних радника. У сталешки уређеној држави свако ради свој део посла како би народни организам функционисао као целина.

У држави у каквој тренутно живимо власт се спрема да изврши потпуно супротан процес. Наиме, применом предложених измена и допуна Закона о раду повећаће се број незапослених а сам рад ће се учинити безвредним. Омогућиће се и лакше отпуштање радника, јер послодавцима више неће бити потребан добар разлог за такав поступак према запосленима. Закон о раду правиће се не по мери оних који раде него по мери оних који поседују средства за производњу. Тиме ће се успоставити готово робовласнички односи. Државни интерес више није будућност и опстанак народа већ благостање и добробит поседника капитала. Држава се сада уређује према њиховим захтевима. Да би сте сачували свој посао, мораћете да будете снисходљиви, мирни и послушни. Наравно без икаквих гаранција да ће вам то сачувати посао јер ће таквог људског олоша који продаје своју част за комад хлеба бити толико да ћете се у свему овоме морати такмичити са њима. Из ходника фирми нестаће сви они апарати за воду и аутомати за кафу како би се повећала ваша продуктивност рада. Нестаће чак и она лицемерна корпоративна логика по којој бољи услови рада доводе до веће продуктивности.

Конкретно, у срамним предлозима за измену и допуну Закона о раду, између осталог предвиђа се и продужење могућности рада на одређено време, са постојећих максималних 12 месеци на 3 године.

Насупрот оваквој релативизацији појма стандардног радног односа (на неодређено време), он би требао да буде правило, а рад на одређено време би требало да буде изузетак и да траје што је краће могуће само док трају потребе због којих је заснован. Основна карактеристика послова за које се заснива радни однос на одређено време јесте та да се они јављају због повремене потребе за њиховим обављањем и да трају одређено време. Нажалост ситуација код нас је да је рад на одређено време правило и да се врши злоупотреба одредби о радном односу на одређено време тако што се радни однос на одређено време заснива у случајевима у којима то није могуће по закону за обављање сталних послова, за чије обављање се заснива радни однос на неодређено време. Запослени који ради код послодавца на одређено време принуђен је да трпи најразличитије уцене и кршења својих радних права од стране послодавца, у нади да ће са послодавцем закључити уговор о раду на неодређено време у случајевима када се ради о пословима сталног карактера или да ће послодавац обновити са њим уговор о раду на одређено време. На тај начин запослени се држи у сталном страху, а установа рада на одређено време постаје средство манипулације послодавца, што би се посебно омогућило продужењем времена максималног трајања рада на одређено време на 3 или 2 године.

Такође, нови предлози су штетни по интересе радника, и по питању института прерасподеле радног времена, регреса за топли оброк и годишњи одмор као и рада по сменама. Све то, указује на тенденцију накарадног законодавца да по диктату ЕУ, положај радника постепено учини сличним положају роба.

А докле год будемо одбијали модерне робовласничке односе, капиталисти неће имати својих робова. Докле год будемо одбијали да робујемо новцу, дотле ћемо издржати и да не робујемо послодавцу. Чим се неколицина нас, понесена потрошачком грозницом или притегнута дужничким банкарским јармом, појави на вратима компаније и затражи комад хлеба, капиталисти ће наставити са капитализмом захваљујући људима зараженим материјализмом.

Духовна и морална обнова нашег народа покренуће борбу за хлеб и слободу, једине две ствари које у капиталистичком друштву никада нисте могли да поседујете истовремено. Ако вам је био потребан хлеб, давали сте им слободу, ако вам је слобода била милија одрицали би сте се хлеба. Само у народном организму сталешки уређене и духовно обновљене државе имаћете их заједно. Ми не желимо да робујемо капитализму већ да служимо сопственом народу. Наш радник не сме бити туђи роб већ градитељ сопствене државе. Наш сељак не сме постати кмет и надничар већ мора бити и остати домаћин, свој на своје.

Ј. Алексић

Циљ приступних преговора није скори улазак у ЕУ, већ...

НЕЗАВИСНО КОСОВО И СЛАБЉЕЊЕ ВЕЗА СРБИЈЕ С РУСИЈОМ

Брисел није спреман да прихвати Србију у догледно време, али све чини да је манипулативним и недемократским претприступним процесом држи подаље од евроазијске алтернативе.

Када једнога дана историчари буду анализирали односе Србије и Европске уније (ЕУ), споља гледано, неће пронаћи ни једну замерку Бриселу. **Европска унија је одавно и поштено саопштила своје намере Србији.**

Последња у низу кристално јасних порука stigла је прошле недеље од Мајкла Девенпорта, шефа Делегације ЕУ у Београду. Девенпорт је саопштио да ће, по **одржавању међувладине конференције, циљ нормализације односа Београда и Приштине постати високи приоритет у праћењу преговора.** Шта је циљ нормализације односа, познато је одавно.

Зар покојни **Андреас Цобел, ако на тренутак занемаримо његов непристојан став о Војводини, није више него поштено најавио да од уласка Србије у ЕУ нема ништа барем до 2025. године?** Његове тврдње остварују се математичком прецизношћу. Оставимо стога по страни топле овонедељне речи баронесе Кетрин Ештон и сагледајмо суштину...

Шта то конкретно значи за Србију, чија је Народна скупштина 16. децембра, ужурбано и незапамћеном већином гласова **усвојила Резолуцију о улози парламента у приступању Србије ЕУ?** Констатовано је успут, подсетимо и на то, да **не постоје прописи о улози парламента у приступним преговорима, већ да свака земља ствара властити модел, али је наглашено да је скупштина значајна и да треба да обезбеди јавност преговарачког процеса и независну контролу.**

Председница скупштинског Одбора за европске интеграције, Наташа Вучковић, рекла је чак да грађани морају потпуно да буду обавештени о преговорима и њиховим резултатима, **истичући значај учешћа Народне скупштине у преговарачком процесу...** Јавно мњење у Србији... лако би могло да примети да Наташа Вучковић, благо речено, не говори истину.

Управо је поменути Мајкл Девенпорт 22. новембра ове године, у изјави агенцији Бета, нагласио да **преговарачке платформе Србије и ЕУ неће бити јавни документи и да нико, како је дословно рекао, не треба да очекује да ће оне моћи да се прочитају на интернету, јер у преговорима свака страна има своје интересе које мора да заступа.** Парадоксално, европски стандарди не важе за европске интеграције.

Србија је у процесе европских интеграција ступила недемократски, више на журиш, него легалном процедуром. Капацитет геополитичке оријентације земље одређује се већ 13 година посредно, на основу резултата избора, који се одржавају под

великим притисцима Брисела. Али, данас чак ни предизборне платформе са прошлих избора не одговарају данашњим ставовима политичких лидера. Због тога би врло умесно и политички коректно било преговоре са ЕУ подвргнути провери на референдуму.

Како изјашњавања грађана у скорије време неће бити, присуствујемо недемократском и нетранспарентном поигравању државом, које одређује не само нашу судбину, него и судбину генерација које долазе. Брисел није спреман да прихвати Србију у догледно време, али чини све да је манипулативним и недемократским претприступним процесом, у статусу геополитичког таоца, држи подаље од евроазијске алтернативе. **Стратегија Немачке је јасна: преговоре Београда о чланству треба употребити, а не завршити.**

И ту долазимо до Ангеле Меркел. Не само да је европски пут Србије нетранспарентан и лишен демократског капацитета, већ не може да се похвали ни могућношћу властитог окончања. **Меркелова је, наиме, својим бирачима обећала дугу паузу у проширењу ЕУ, после уласка Берлину традиционално подобне Хрватске.** Берлин ће зато користити све могуће механизме у одуговлачењу претприступних преговора преосталих (потенцијалних) кандидата... Придода ли се свему и незванични документ Немачке и Велике Британије, Србији се дефинитивно не пише добро пред ЕУ.

Нови приступ проширењу, који је усвојила Европска комисија и о којем се у Србији врло мало говори, подразумева испуњавање услова за отварање сваког појединачног поглавља, док је за затварање потребно знатно више од имплементације. Тражи се врло прецизан и висок ниво ефикасности у примени усвојених закона или реформи. Све то само по себи гарантује маратонски преговарачки процес, све и да нема **фамозног поглавља 35 и нормализације односа са Приштином.**

Прави циљ српског испијања пива испред супермаркета званог ЕУ јесте **изостајање из окрепљујућих евроазијских интеграција и признање Косова и Метохије за независну државу, а не чланство у ЕУ.** Чланство Србије у ЕУ, уосталом, потпуно је немогуће и бесмислено.

Да би српска политика европских интеграција добила на смислу, Ангела Меркел треба да слаже своје бираче. Иако је обећала да јој је ово последњи мандат, она то неће учинити. Не зато што је политика поштен занат, већ зато што и када каже ЕУ, Меркелова мисли на Немачку. О томе сведочи чињеница да је владин коалициони споразум морало изјашњавањем да потврди безмало пола милиона чланова њене партије. Свих 185 страница коалиционог споразума било им је доступно.

Глас Русије, 18.12.2013.

Бранко Жујовић

(Подвукла – Искра)

ЗАШТО АМБАСАДОРИ ДЕЛЕ ПОЛИТИЧКЕ ПАЦКЕ СРБИЈИ

У дипломатији постоји правило да амбасадори не треба јавно да се изјашњавају о политици земље пријема, али **ако земља пријема то допусти**, корак по корак, и кад то пређе неку меру, **онда се може свашта очекивати**, каже **Живадин Јовановић**.

Речи руског амбасадора у Београду Александра Чепурина да је за Русију неприхватљиво чланство Србије у НАТО–у те да би била „потпуна глупост” да неко из Србије допузи и моли за пријем у НАТО, у једном делу политичке јавности схваћене су као грубе пацке и мешање у унутрашње ствари једне суверене државе.

Званичне реакције Београда није било, ако изузмемо изјаву коју је министар спољних послова Иван Мркић дао гостујући на Радио Београду, где је рекао да амбасадор Чепурин на овај начин никада не разговара с њим.

„Мислите да Чепурин дође код мене и каже: Не смете да уђете у НАТО? Што овако говори на јавним скуповима? Можда му је то задатак или он тако тумачи свој задатак. Он је у основи један јако добар амбасадор и с њим имамо врло лепу сарадњу”, казао је Мркић.

За лидера Либерално–демократске партије Чедомира Јовановића Чепуринова изјава је „вулгарна, некултурна и понижавајућа за српски народ и земљу”, те сматра да би га пре једног века „неко због тога изазвао на двобој”.

Критикама се прикључио и Хелсиншки одбор за људска права у Србији, који је изразио дубоку забринутост због „недипломатских, бахатих и неприхватљивих” изјава руског амбасадора, које представљају директно мешање у унутрашње односе у Србији.

Да ли је то заиста могуће? Колико се због изјава неког дипломатског представника може узбудити „обичан” свет, ако су без реакција највиших државних званичника остале недипломатске речи, критике, па и отворено мешање у унутрашњу политику Србије дипломатских представника различитих држава?

Као еклатантан пример неумесног дипломатског понашања остала је упамћена изјава некадашњег **немачког амбасадора Андреаса Цобела**, који је 2007. године рекао да

би „инсистирање на Косову као делу Србије дестабилизovalo Србију, и онда би могло да буде отворено питање Војводине, која је нова у Србији”.

Као недипломатска и исхитрена могла би се оценити и најава **америчког амбасадора Камерона Мантера**, који је у јуну 2008. године, у јеку преговора између политичких странака о формирању нове владе, изјавио да „очекује да ће Србија добити проевропску владу”. Његове речи показале су се „пророчким”, јер је влада формирана у јулу заиста била проевропска, али је убрзо постала јавна тајна да су на њено формирање и те како великог утицаја имале западне земље.

Како за „Политику” објашњава Живадин Јовановић, председник Београдског форума за свет равноправних и некадашњи министар спољних послова Србије, то шта је дипломатски, а шта не, зависи од много чега. Најпре од тога чије дипломате дају изјаве, да ли је реч о дипломатама великих сила или мањих држава, од теме која се јавно коментарише и, нарочито, зависи од земље пријема, какав је њен однос, каква је њена пракса, шта се искристалисало као уобичајено и допуштено понашање страних дипломатских представника.

„У дипломатији постоји правило да амбасадори не треба јавно да се изјашњавају о политици земље пријема, али ако земља пријема то допусти, корак по корак, и кад то пређе неку меру, онда се може свашта очекивати. Код нас је изузетно растегљив појам шта је допуштено, а шта није, шта је добар укус, шта је дипломатија, а шта су притисци”, оцењује Јовановић и додаје да земља чија влада позива да у њеном раду учествују амбасадори страних држава, као што је било својевремено, када је амерички амбасадор присуствовао седници Владе Србије, не може да рачуна да ће се стриктно поштовати неки принцип, неки дипломатски узуси.

Србија је, како каже, ћутке прелазила преко претећих изјава неких амбасадора, па и преко тога што је амерички амбасадор на Правном факултету рекао да учбеници не смеју да садрже изразе као што су **агресија НАТО–а или албански тероризам**. Таква земља, катгоричан је Јовановић, не може рачунати на високо дипломатско понашање. Напротив, она

Зашто амбасадори...

тима *призива да се амбасадори понашају као према земљи која није суверена.*

На питање како би оценила понашање страних дипломата у Србији, **Јелица Стефановић**, професор дипломатије на Факултету политичких наука, каже да је све питање тумачења, па је тако *за некога недипломатски гест понашање једног амбасадора, али не и слично понашање неког другог амбасадора.*

„Дипломатски представници увек свесно прекорачују границу доброг дипломатског понашања, имајући на уму какву реакцију очекују од оних којима је порука упућена. Та порука прима се на различите начине од разних врста јавности и њихових представника. Сам дипломатски језик је језик дипломатске обзирности. Према томе, оног момента када имате намеру да искажете свој степен незадовољства, ви тог момента излазите из граница потпуне обзирности и потпуно јасно упућујете поруку на одређену адресу. Највећи проблем јесте што такве поруке окривљују некога за одређено стање, али оне су зато и упућене”, објашњава наша саговорница и додаје да *пресудну улогу у томе колико се често такве „пацке” упућују има понашање званичника земље домаћина.*

Када је реч о понашању највиших званичника Србије, на полемике и оштре критике једног дела јавности наишао је прошлогодишњи гест премијера Ивице Дачића, када је немачком амбасадору Хајнцу Вилхелму однео оригинал свог говора на комеморацији српским жртвама које су стрељали Немци 14. октобра 1941. године у месту Драгинац код Лознице. Дачић је тада, подсетимо, *објаснио немачком амбасадору да је погрешно цитиран*, а како су пренели медији, дипломата је прихватио објашњење.

Прашина која се дигла око изјаве руског амбасадора за Живадина Јовановића представља замену теза.

„Не треба дозволити да се прашина дигне око овакве или онакве изјаве руског амбасадора, јер се тиме диже димна завеса иза које у Београду настављају да вршљају амбасадори западних земаља. Говорити о томе који је термин употребио Чепурин, а не говорити о Квинти, која је организовала групу пријатеља Санџака. Не дроби Србију Русија него НАТО, није она признала Косово, не стоји она иза Тачија на преговорима у Бриселу. Србији ништа добро неће донети примењивање двоструких аршина према страним амбасадорима”, оцењује Јовановић.

Политика, 2.12.2013.
(Подвукла – Искра)

Јелена Церовина

Путин: Војна надмоћ над Русијом је илузија

Иступајући пред парламентом на Дан уставности 12. децембра, кад се навршило 20 година од момента усвајања садашњег Устава, председник је приметио да су одредбе устава којима се дефинишу права и слободе грађана непроменљиве, иако су могуће а понекад и неопходне минималне промене Устава у другим поглављима, које су последице примене права у свакодневном животу.

Владимир Путин претпоставља да је светски развој све више контрадикторан и у оваквим условима нараста историјска одговорност Русије као државе, која не претендује на хегемонију и не покушава било кога да учи животу, а ослања се само на своје вредности:

Стремићемо да будемо лидери, штитећи међународно право, освајајући ново уважавање националног интереса, самосталности и самобитности народа. И то је апсолутно објективно и разумљиво за државу као што је Русија са њеном великом историјом и културом и многовековним искуством толеранције – не само као празног појма, већ заједничког живота многих народа у оквирима јединствене државе.

По оцени руског председника, данас се у многим државама врши ревизија моралних норми и губе се националне традиције и различитости култура: Од друштва сада траже не само заједничко признавање права и слободу савести сваког човека, политичких ставова и приватности, већ и обавезно признавање еквиваленције, добра и зла, у смислу супротстављених концепата. А ми знамо да у свету све више и више људи подржава наш став о одбрани традиционалних вредности: вредности традиционалне породице, људског живота, укључујући и верског живота, вредностима хуманизма и разноврсности света. Наравно, ово је конзервативна позиција. Но, говорећи језиком Николаја Берђајева, значење конзервативизма није да спречава кретање напред и навише, већ да омета кретање уназад, ка хаотичној тами.

Последњих година, подвукао је Владимир Путин, било је покушаја наметања такозваног модела прогресивнијег развоја. Али, то се заправо увек завршавало регресом и варварством уз много крви. Упоредо са тим, ситуација у Сирији, а сада већ и око Ирана, показује да се сваки међународни проблем мора решавати искључиво политичким средствима не прибегавајући насилним акцијама, које немају перспективу, уверен је председник Русије.

Истовремено, Русија је у пуној мери спремна на заједнички рад са свим партнерима у интересима обезбеђивања опште безбедности. У Посланици председника, такође је био приметан акценат на ову тему. Према речима Владимира Путина, Москва одлично разуме да се амерички систем ПРО само назива одбрамбеним, обзиром да је он заправо део стратешког офанзивног потенцијала. А све разраде и реализација такозване концепције „инстант разоружавајућег глобалног удара” може имати крајње негативне последице за регионалну и глобалну стабилност.

Нико не би требало да гаји илузије у вези са могућностима да освоји војну надмоћ над Русијом, подвукао је председник. Русија ће одговорити на све ове изазове: и политичке и технолошке. Војна доктрина државе и перспективни обрасци наоружавања ће безусловно омогућити безбедност руске државе. (Глас Русије, 12.12.2013.)

Избор пред РС и Србијом: ЕУ и НАТО или економске везе с Русијом

ПРВИ, РАЗДОР И ЕКОНОМСКА ПРОПАСТ – ДРУГИ, НАШЕ ЈЕДИНСТВО И РАЗВОЈ

На Првој научно–стручној конференцији која је одржана у Градишци у организацији Европског дефендологија центра Бања Лука, Центра за стратешка истраживања националне безбедности Београд и Удружења приватних послодаваца Републике Српске Бања Лука, је одржан округли сто на тему "Партнерска сарадња Републике Српске и Републике Србије са тежиштем на безбедност и економију".

Циљ ове и будућих конференција је **унапређење веза Републике Српске и Србије у свим областима као и изналагање конкретних модела унапређења односа у свим областима**. На конференцији је учествовао и **потпредседник Републике Српске, Емил Влајки** који је изнео свој став и запажања, као и 25 еминентних стручњака из научне, безбедносне, економске и привредне области, а као што су: Стефан Каргановић, Раде Биочанин, Предраг Дашић, Слободан Наградић, Даниел А. Романо, Џевад Галијашевић, Слободан Нешковић, Петар Кунић, Младен Бодирожа, Марко Тодоровић, Винко Перић, Милутин Ђуричић, Драган Колев и многи други. **На отварању конференције потпредседник је у уводном излагању упознао присутне са геополитичком ситуацијом у односу Републике Српске, Србије и Русије са освртом на ЕУ и НАТО.**

Уводно излагање потпредседника Републике Српске Емила Влајкија:

– Увек сам се бавио политичком економијом и не могу никада запоставити ни политички ни економски моменат, а ја сам по свом основном образовању завршио паралелно факултет политичких наука и економским факултет, али касније сам се усмерио на политичке науке које сам магистрирао и докторирао и сада сам на функцији потпредседника Републике Српске. Мислим да је у овом часу политички моменат најбитнији за разумевање онога што ће се дешавати и што ће можда омогућити да овај и слични скупови успију, као што ће можда и онемогућити да се овакви скупови више никад не одрже. **Ово је врло тешко време и могло би се рећи да се у овом часу води борба на живот и смрт. Води се борба у том смислу, иако постоје, мада више на папиру него у стварности, специјалне паралелне везе између Републике Српске и Србије. Може се врло лако десити да се те везе прекину и да Срби са једне и друге стране Дрине крену у супротним смеровима, да не кажемо непријатељским смеровима једни према другима.** То је једна реална опасност која се у овом часу догађа и која нажалост има више шансе да успе него да се српско пријатељство са једне и друге стране Дрине, између осталог пословни, политички и сваки други односи успију и да буду оно што би било природно,

а то значи једно спајање или стапање свега онога што јесте дио српског народа са једне и друге стране Дрине.

Дакле ствар стоји овако. **Ви сте сви свесни да су главни и други медији у овом часу, а и неки електронски медији почели медијску кампању за улазак у НАТО.** Ја то не причам због тога што сам ја против НАТО–а посебно, мада јесам. Иначе ја сам живио у НАТО земљама преко двадесет година, према томе мени то не смета, отприлике нисам се превише осећао угроженим са оне друге стране. Додуше задњих десет година било је једно међувреме где практично ова друга страна није представљана никакву опасност.

Али сада од како је на челу Руске Федерације дошао онај ко је требало да дође, односно председник Путин, који је донио достојанство у односу на оно што је било за време Јељцина или Горбачова. Сада се ствари веома компликују. Оне се компликују због тога што се у овом часу води права битка и на подручју Србије и на подручју Републике Српске за улазак у НАТО. Није ствар у томе што неко хоће да уђе, већ што се води пропаганда да се уђе у НАТО, посебно у Републици Српској.

Нажалост свеучилишни професори који су на Факултету политичких наука врше отворену пропаганду у корист НАТО–а, а исто тако и медији у Републици Српској који пишу читаве серије чланака о предности уласка у НАТО. Као што знате, они то јавно објављују, а то су "Глас Српске" и "Независне новине" и неки електронски медији који то мало прикривеније раде.

У чему је проблем да се уђе или не уђе у НАТО? Проблем је у томе што Срби сада имају избор. Република Српска нажалост није држава, али има доста карактеристика државе, више него неке друге на свету. **И Република Српска и Република Србија су у тешкој економској ситуацији.** Та тешка економска ситуација се не може решити некаквим хапшењима која се сада у Србији спроводе и које се демагошки прави као нешто јако посебно, него се **може решити помоћу финансијске помоћи.** Та финансијска помоћ не долази са запада. Ја сам недавно разговарао са неким званичницима "запада" и они су ме питали зашто ми не волимо НАТО и "запад". Ја сам рекао шта хоћете?! НАТО је бомбардовао Србе, демонизирао их, откидао територије, уцењивао итд. Због чега хоћете да вас волимо? Али сам рекао и следећу ствар. **Убаците у Републику Српску рецимо две милијарде евра и ја ћу постати први натовац на подручју Републике Српске. Они су рекли, знате потпредседниче ми немамо пара имамо кризу, ми то не можемо уради–**

Први, раздор...

ти. Онда сам рекао, па добро шта хоћете? **Не дајете никакву помоћ.** Унутар БиХ од пристигле помоћи у протеклих двадесет година, свега 17% је било за Републику Српску. Дакле, чак сте се маћехински у том економском смислу односили према Републици Српској. Због чега хоћете да Република Српска пристане на НАТО? То је то што је тај НАТО, или запад, урадио за Србе било са једне, било са друге стране Дрине. **А треба да се уђе у ту неку ЕУ која више ни сама себе не може да издржава.**

Са друге стране, они који истински пружају финансијску помоћ у овом часу, колико год да је она минорна, то је капитал који улази у Републику Српску од стране Русије и са друге стране помоћ у облику Јужног тока и неких кредита који ће вредити милијарде евра. Али у чему је проблем. Проблем је у томе што Руси врло јасно кажу. **Нема никаквих проблема да ви уђете у ЕУ, у коју ми никада нећемо ући, ни БиХ ни Србија, узгред речено, него је проблем у томе што ако ви уђете у НАТО ми прекидамо сваку помоћ.** А ако Русија прекине помоћ у овом часу Републици Србији у којој постоје снажне тенденције да се минара Јужни ток, онда **Србија нема никакве перспективе и економског развоја**, а ако Србија опет остане неутрална као што пише у Уставу, **а БиХ уђе у НАТО, односно надвлада један глас бошњачке опције која је, мислим пронатовска**, као и хрватска опција у Федерацији БиХ јер су њихова браћа Хрвати са друге стране већ у НАТО-у. **Практично неће бити више никакве везе између Републике Српске и Републике Србије.** То је оно што хоћу да кажем и то је тај неки референцијални оквир унутар којег се овај скуп или слични скупови одржавају.

Према томе имамо избор. Или ћемо ићи према једној фикцији за коју чак западни економисти кажу, ако БиХ икад уђе у ЕУ, то ће бити за 20–25 година, што би се практично рекло, то је шага од перспективе. Са друге стране, неће никад ући зато што не улази ни Турска. Турска не улази због тога што ЕУ није луда да преко Турске дође ко зна колико десетина, стотина хиљада људи који припадају једној другој цивилизацији и које ЕУ практично не жели. Према томе она практично из истих разлога не жели ни БиХ те је очито јасно да и по недавно спроведеном попису у овом часу Бошњаци надмашују и Србе и Хрвате заједно.

Дакле имамо избор. Или да се они који имају свест о ономе што ја говорим, **да идемо према тамо где има капитала, где има ресурса, где има тржиште, а то је ова источна страна, или да се бавимо неким фикцијама према западу и да једна мала категорија становништва која је потплаћена, а то врло одговорно говорим, врши пропаганду за одлазак према ЕУ која ће "добро" живети**, а ови сви ће цркатати и бити и под влашћу једне друге цивилизације, која није наша цивилизација. Ово би био један референцијални оквир.

Сајт: Восток.рс, 8.12.2013.
(Подвукла – Искра)

Вања Савићевић

ХАШКИ ЋОРСОКАК

Јуче по подне Београдом се ширила вест да је лидер Српске радикалне странке Војислав Шешељ оболео од рака дебелог црева и да ће због тога вероватно бити пребачен у неку од хашких болница како би га оперисали. Истовремено у Хашком трибуналу одржавала се Пленарна седница свих судија, те је због ње јучерашње поподневно суђење Радовану Караџићу скраћено. Како је шест година дуго суђење Војиславу Шешељу запало у процесни и материјални ћорсокак из кога, по мишљењу правних стручњака, нема више ни правног ни правичног излаза, говоркало се да би ове две вести могле бити једна са другом повезане.

Све је могуће данас када **ни председник Хашког трибунала Теодор Мерон не зна како, кад и на који начин ће се окончати суђење Војиславу Шешељу.** Подносећи пре неки дан редовни полугодишњи извештај о завршној фази у раду трибунала пред Саветом безбедности УН, он је рекао да ће Радовану Караџићу првостепена пресуда бити изречена у октобру следеће године, Горану Хаџићу месец дана касније, Ратку Младићу средином 2016, али да се ето, за Шешеља још не зна. Као да је овај оптуженик дошао у Хаг пре шест месеци, а не пре 11 година, тужилаштво тражи да се суђење Шешељу заврши у „разумном року“ тако што ће се нови судија који је дошао уместо изузетог данског судије Фредерика Хархофа, за неколико месеци „упознати“ са 18 хиљада страница транскрипта, стотинама хиљада страница доказног материјала, и прегледати око три стотине снимака статусних конференција. Да ли је то разумно?

Судија Хархоф је коначно изузет на захтев Шешеља, јер је обелодањена његова кореспонденција са пријатељима, у којој критикује праксу Теодора Мерона да притиском на судска већа извојева ослобађајуће пресуде за хрватске и српске генерале.

Пре Шешеља изузеће овог судије тражило је и тужилаштво Хашког трибунала, јер је као активиста данског Хелсиншког комитета испитивао једног сведока оптужбе против Шешеља, па су сматрали да не може да буде судија у истом случају. Поменути сведок, Исак Гаши сведочио је у случајевима Душку Тадићу, Слободану Милошевићу и Момчилу Крајишнику, али је у судници тврдио да је Хархоф у време када је био активиста Хелсиншког комитета и истовремено сарадник тужилаштва, кривотворио његов исказ.

Да Слободан Милошевић није умро 2006. у затвору, „суђење stoleћа“ које је после четири године било тек на половини, вероватно би само по својој дужини, оправдало своје име.

Највише функционере у Хашком суду пред затварање брине како да се пристојним отпремнинама одуже стотинама „лојалних“ службеника који су толике године радили у Хагу. Управо је та финансијска компонента провејавала у извештајима Мерона и Брамерца, које су поднели пре неки дан у Њујорку. Правда је, ваљда, да се сви они добро награде.

Политика, 11.12.2013.
(Подвукла – Искра)

Зорана Шуваковић

Председници државе и владе 'падају' и нестају, а Млађа увек 'при власти'...

ЗАШТО ВУЧИЋ ОДРЖАВА ДИНКИЋА

Мистерија односа Динкић–Вучић

Лидер УРС–а Млађен Динкић, „сива еминенција” српских јавних и тајних финансија „плива” у свим владама и политичким комбинацијама од октобра 2000. године. Ко штити Динкића? То је политичко енигматско питање од посебног значаја. Лидери ДОС–а, а један од преживелих ДОС–ових „револуционара” министар Велимир Илић потврђује, да су постојале изнете паре из Србије на Кипру преко канала Борке Вучић и поверљивих сарадника РДБ–а Србије, који су били носачи изнетог новца из Србије.

Сурчински аеродром је био „забрањени” град и центар посебне намене за трансфер новца из Србије у оф шор дестинације и на тајне рачуне. Млађен Динкић каже да нема никаквог новца на Кипру и да никада није повезан са мрежом изнетог капитала из Србије. И даље је мистерија шта је покојна Борка Вучић, банакар од знања и поверења не само Слободана Милошевића већ и бизниса светског калибра пре свега породице Рокфелер предала Динкићу у јесен 2000. године у „гангстероком” препадну на српске банке. Динкић по хрватском новинару и истраживачу Домагоју Маргетићу зна путеве силних милијарди долара и ДМ изнетих из Србије.

Динкић „господар” тајни и новца

Ове тајне остају код Динкића и оних који га већ 13 година штите из сфере банкарске моћи у Европи и познатих перioniца. **Мистерија је како је Динкић све време од 2000. године у „великим играма” моћи и власти на начин да води отворене ратове или тајне игре са свим премијерима и председницима Србије. Био је опозиција и играч у „сенци” и у власти премијера Зорана Ђинђића, Зорана Живковића, Војислава Коштунице и Мирка Цветковића. Свуда је био власт и унутрашња опозиција, рушио владе и водио своје ратове где је добијао подршку дела владајуће олигархије.**

Био је и остао политички „мешетар” који без великог респекта удара и на председника Србије Бориса Тадића али и сада Томислава Николића. Динкић је био главни кадровик свих банкарских олигархија и уцењивач свих крупнијих бизнисмена и тајкуна. Зашто се сви плаше мр. Млађена Динкића? Пре свега што је Динкић у својој континуираној власти градио своју мрежу од банака које владају Србијом данас и држе моћ над финансирањем државе и привреде у Србији. Динкић је својом влашћу успео да направи базу податка богаћења српских тајкуна и политичара стварајући своју

неформалну тајну службу преко државних органа попут утицаја у царини, пореској служби, финансијској полицији, банкарским олигархијама.

Динкић ради по моделима америчких сајентолога као моћне финансиске секте која у Европи делује преко појединих банака у Немачкој, Аустрији и Мађарској које су увезане у пословни и банкарски систем у Србији. Динкић је био и остао лобиста појединих моћних енергетских корпорација. Јак утицај међу моћним лобијем банака у Европи утицао је да Динкић активира пројекат ФИАТ–а у Крагујевцу и других компанија које делују у Србији. Истовремено имао је подршку Мартина Шлафа у великој игри око „Мобтела”, а треба му одати признање за шпекулативне радње око Националне штедионице.

Динкић је дакле споља остављао утисак скромног, радног и вредног политичара који нема значајнију имовину упркос пословима и дужностима које је обављао. **Динкић је био противник продаје НИС–а Руској страни али и критичар „Јужног тока”.** Касније покушава да преко Милана Панића свог лобисте у САД и Русији активира пословне везе, али без већег успеха. **Политички гледано Динкић је ближи Немачкој политици регионализма Србије и Балкана. Али био је и остао „велики мајстор” финансијске архитектуре Србије у матрици Чикашко–Харвардске школе односно неофридмановац. Динкић стоји у позадини серија „Инсајдера” својим подацима које је дао за удар на СПС–ДС, али и кључне личности у држави попут Председника Србије Томислава Николића.**

Стратегија „завади па владај”

Млађен Динкић има свој утицај на поједине министре у влади пре свега у спиновању политичких и других закулиских радњи и афера. За такву стратегију има подршку и од појединих структура изван Србије пре свега у Немачкој и Великој Британији. Политичар који без скрпула удара на премијере и председнике Србије у последњих 13 година има више од политичке храбрости. Има „политичка леђа” изван Србије, градећи тако своју моћ и у Србији. Зато се и поставља питање зашто је Млађен Динкић постао пословни партнер првом заменику премијера и лидеру СНС–а Александру Вучићу, покривајући британске мреже у арапском свету где је Динкић државни заступник.

Не ради се о способности Млађена Динкића већ о „чувару” финансијских и

Зашто Вучић..

државних тајни и неформалном „господару“ шифрованих тајних рачуна огромног изнетог новца из Србије, који је већим делом „опран“ а један део је на разним рачунима. Динкић је тако постао „чувар“ ризнице изнетог новца из Србије. Ако Динкић без пардона сада удара у врх СПС–а али и ДС–а али и прави сплетке око појединих министара из СНС, као и око председника Србије око приватизације Вршачких винограда, јасно је да некога и нешто Динкић држи „у шаци“. Лидер СНС–а Александар Вучић који се бори против државне корупције, мафије, добро зна умешаност Динкића у многе сумњиве послове. Отворени су по препоруци ЕУ „налози“ за преиспитивање приватизације „Мобтела“ и улоге Динкића.

Политичке игре и сплетке Млађена Динкића

Истрага се креће на провери имовине и унутрашњих рачуна Динкића на један „провидан“ начин да се покаже да Динкић за 13 година власти има мањи капитал него један просечан посланик за 3–5 година свог мандата. То зна Александар Вучић али држи Динкића у „вези“ као свог поверљивог човека за Емирате. Атак Млађена Динкића на врх СПС–а али и посредно СНС–а и председника Србије мора да забрине Александра Вучића те да сам себи постави питање: „Зашто држим овог човека уза себе у пословним играма са светом“.

Динкић је у позадини медијско политичке игре око дискредитовања министра Бачевића и преко њега „Јужног тока“ али и продора руског капитала у Србији. Динкић већ 13 година користи стратегију „завади па владај“ и то је радио веома успешно. Прво је био експерт у оквиру Г 17 плус, онда као партија мрежно–масонског модела Г 17, да би се овај модел утопио у УРС и себе дефинисао као народњачку неоконзервативну странку са циљем да УРС истисне ДСС из Европских народњака и да буде *могући партнер СНС*.

Постоје опције да СНС може владати у Србији ако на власти у наредној подели буде СНС–ЛДП–УРС и мањинске партије. Циљ је истискивање СПС–а који је кључна партија која је увезена са Русијом око „Јужног тока“ и Србијагаса. ДС је привремено истиснута да би се стварала нова политичка коалиција. Динкић улаже све напоре да се одржи у „седлу“ уз стварање сукоба на релацији Дачић–Вучић али и Вућић_председник Србије, и завадом министара у влади. Ако Александар Вучић то не види и спозна на прави начин и њему ће Динкић певати елегике.

Видовдан, 4.12. 2013.
(Подвукла – Искра)

Томислав Кресовић

Уставни суд

Статут Војводине неуставан

Уставни суд Србије одлучио је да поједине одредбе Статута АП Војводине нису у складу са Уставом републике Србије. Суд је дао рок од шест месеци да се Статут усклади са Уставом. У саопштењу се наводи да је овом одлуком суд окончао поступак оцене уставности Статута АП Војводине.

„Одлуком Уставног суда, која је образложена на 140 страница, утврђено је да нису у сагласности са Уставом оне одредбе Статута које се темеље на уставноправно неприхватљивом концепту да је Статут АП Војводине њен конститутивни акт којим је Аутономна покрајина власна да уреди свако питање за које сматра да је за њу од интереса, независно од тога да ли уређење тог питања представља искључиву уставну или законску материју и да ни Уставом није ограничена у погледу уређења организације и међусобног односа покрајинских органа“, саопштио је Уставни суд.

Такође, како се наводи, Уставни суд је утврдио да су неуставне и оне одредбе Статута којима су преузете одредбе Закона за које је оцењено да нису сагласне са Уставом, као и одредбе којима се прописују нове или другачије надлежности АП Војводине од надлежности које су одређене законом.

„Међутим, како даном објављивања Одлуке Уставног суда престају да важе све одредбе за које је утврђено да су неуставне, а имајући у виду бројност ових одредаба, Уставни суд је сматрао да његова уставна функција да штити уставност и законитост не значи само обавезу да из правног поретка уклони опште акте који нису у сагласности са Уставом, већ и обавезу да својим одлукама допринесе хармонизацији правног поретка у целини, те да се стога ни на који начин не сме довести у питање функционисање АП Војводине и тиме остваривање права грађана на покрајинску аутономију, а што би била последица правне празнине која би настала након престанка важења неуставних одредаба Статута.“

Због свега тога Уставни суд је, како је објашњено, одлучио да искористи законску могућност и да за максимални, Законом о Уставном суду прописани, рок од шест месеци одложи објављивање Одлуке у „Службеном гласнику Републике Србије“.

„У том року Скупштина АП Војводине, као доносилац Статута, и Народна скупштина, као орган који даје претходну сагласност на Статут, имају могућност да Статут усклади са Уставом, а до истека овог рока Статут у целини наставља да се примењује, чиме се обезбеђује несметано функционисање АП Војводине“.

5.12.2013.
(Подвукла – Искра)

Vesti-online

ПРОТИВ НАЦИОНАЛНОГ И НАРОДНОГ ИНТЕРЕСА

Србију нико не угрожава споља да би у чланству НАТО тражила гаранције за своју безбедност. А и уколико би икада била угрожена споља, НАТО не би био на њеној страни. Током југословенске кризе и током агресије 1999. године чланице НАТО су биле ослонац, односно, савезник сепаратиста, исламског, албанског и неоушашког екстремизма, радећи активно на дробљењу српске нације и на слабљењу и територијалном смањивању Србије.

НАТО је нанео Србији и срском народу огромну штету од које ће се тешко опоравити у догледно време. Пре било каквог разматрања даље сарадње, Србија би требало да затражи накнаду ратне штете од чланица Алијансе. Да то питање уврсти у дневни ред без страха што ће бити одбијена.

НАТО тежи да Србију увуче, да је стави под потпуну контролу из својих геостратешких интереса: први је да консолидује свој продор на Исток – према Русији, Каспијском басену, Сибиру и Блиском истоку; други, да обезбеди најамничке трупе за освајачке ратове изван Европе. Ти циљеви су супротни како садашњим, тако и трајним интересима Србије.

Кључне чланице НАТО – САД, Велика Британија и Немачка, свака из својих себичних интереса, – протекле три деценије третирају Србе и Србију као агресивне, реметилачке, ретроградне факторе на Балкану и у Европи. Уз велике напоре и новац произвеле су и светској јавности наметнуле представу о Србима и Србији као сатани и злу равном, ако не и већем, од наци-фашизма Адолфа Хитлера. А онда су, да би угодиле обманутој и отрованој јавности, кројиле и спроводиле политику која представља највећу срамоту за западну цивилизацију. Део те политике је и оптужба да је Србија извршила агресију на Босну и Херцеговину због чега су јој маја 1992. године уведене најсвеобухватније санкције које је Савет безбедности УН икада усвојио. Формирање и рад Хашког трибунала, формално названог „за бившу Југославију”, фактички за Србе и Србију, јесте друга битна илустрација односа НАТО (земаља) према Србији и Србима.

После 5. октобра 2000. НАТО (чланице) промениле су свој однос према властима које су формиране по њиховом укусу и које се све до данашњег дана карактеришу као „прозападне”, закључен је низ споразума као што је споразум о слободном транзиту трупа НАТО преко територије Србије (Вук Драшковић – Јап

де Хоп Схефер), споразум о (дипломатском) статусу америчких трупа у Србији (Тадић – Кондолиза Рајс), познат као СОФА-споразум, потписано је приступање Партнерству за мир (Борис Тадић), почињу заједничке војне вежбе, школовање официра ВС у америчким и НАТО школама, учешће контингената ВС у мировним мисијама којима руководи НАТО, или поједине његове чланице. Међутим, суштински однос неповерења, притисака и уцена према Србији, према њеним легитимним интересима, посебно у вези са статусом Косова и Метохије („нормализација односа”), од стране НАТО и њених чланица тешко да се променио. Штавише, из западних „аналитичких” и „научних” кухиња, финансираних од кључних чланица НАТО, тече процес ревизије историје где су Срби и Србија предмет „посебне” обраде.

Тако се, на пример, и 100-годишњица почетка Првог светског рата користи као повод да се Србија и српски народ учине одговорним за ту историјску катаклизму у којој је Србија изгубила трећину становништва за одбрану своје и слободе других европских народа! Да се сарајевски атентат искористи као доказ континитета агресивне, реметилачке, па чак и „терористичке генетике” српског народа! Чијим и каквим циљевима треба да послуже такве гнусне, расистичке оптужбе? Да ли се и тим најновијим подметачинама Србија упућује да закључи да једино уласком у НАТО и безрезервним прихватањем његове „мирољубиве” и „хуманитарне” мисије може да опере перцепцију о својој агресорској и реметилачкој природи? Хоће ли и НАТО захтевати да се Србија извини што је изазвала „хуманитарну интервенцију” са хиљадама људи, жена и деце страдалих од „паметних” ракета НАТО, са хиљадама тона бомби, крстарећих ракета, пројектила са радио-активним отпадом, касетним, графитним и другим бомбама?

Чињенице су чињенице. Свака сила за времена. Историја, супротно најавама, ипак иде даље. Прикривање истине траје само историјски часак. У САД и на Западу уопште, све је више сведока, књига и докумената којима се разобличавају гнусне лажи и закулисне радње НАТО, његових лидера и кључних чланица. Закаслела савест појединих актера историје новијег датума јасно разоткрива антисрпски, реваншистички и осветнички карактер политике и понашања низа чланица НАТО-а. Треба ли да се понашамо као да не знамо ни да читамо, или као да не разумемо то о чему пишу

Против националног...

и говоре западни писци, мислиоци, нобеловци, бивши, председници, премијери министри, обавештајци?!

Србија је мала, мирољубива европска земља, која се бори за поштовање међународног права, Повеље УН и Завршног документа из Хелсинкија, док је НАТО освајачки савез мултинационалног корпоративног капитала који грубо крши основне принципе међународног права. НАТО не шири цивилизацијске вредности, већ хаос, покорност, неслободу.

НАТО је реликт хладног рата, за чије постојање не постоје цивилизацијски оправдани разлози. Као творевина прошлости која данас тежи да силом одржи униполарни поредак, да терет светске кризе превали на леђа земаља богатих енергентима и стратешким минералима, НАТО је постао кочница историјски неминовном тренду ка мултиполаризацији и демократизацији међународних односа. Таква „мисија“ представља извор великих опасности по светски мир и безбедност. Ранији „трећи свет“ БРИКС, Шангајски савез, Група 20, ПНЗ) не мири се са неоколонијалним, експлоататорским и другим хијерархијски постављеним доктринама. Отпор политици силе расте корак по корак, али незадрживо. Штета што Европа у томе заостаје, што имитира Великог брата. Њен избор, њене последице.

Чланство Србије у НАТО захтевало би убрзану примену стандарда НАТО у техници, наоружању и војној инфраструктури, што би довело до повећања спољног дуга Србије за више милијарди долара. Како је Србија са спољним дугом од око 37 милијарди долара већ одавно презадужена, то би је чланство у НАТО дефинитивно увело у дужничко ропство са несагледивим последицама по будућност народа.

Агресијом НАТО на Србију (СРЈ) 1999. године, НАТО је и формално напустио одбрамбени и прихватио агресивни карактер. Уследиле су интервенције и напади НАТО у Авганистану, Ираку, Либији, Малију. Настављање ланца интервенција говори да је НАТО себи присвојио право на глобални интервенционизам уз кршење основних међународних правила, од свог оснивачког акта, преко Повеље УН, до Завршног документа из Хелсинкија.

Где год је интервенисао, НАТО је остављао за собом хаос, економску и социјалну беду, трајне међуетничке и међуконфесионалне сукобе, сепаратизам, тероризам, организовани криминал. НАТО ни на једној тачки планете није довео до стабилности, бољег живота, демократије или поштовања

основних људских права

Шта је НАТО оставио на Балкану и у Европи након агресије против Србије (СРЈ) 1999? Прво, око 4.000 убијених и око 8.000 рањених, од чега су преко 2/3 цивили. Друго, око 250.000 Срба и других неалбанаца протераних у етничком чишћењу са Косова и Метохије који, ни 14 година после агресије, немају могућности да се слободно и безбедно врате у своје домове; треће, касетне бомбе и осиромашени уранијум који наставља да изазива најопасније болести људи и деформитете деце, односећи животе недужних људи; четврто, **осакаћену и понижену Србију којој је силом одузета покрајина Косово и Метохија; мафијашка назови-држава Косово**, која остаје дугорочни извор нестабилности, тероризма и организованог криминала у Европи; шесто, милитаризацију Балкана и Европе где се данас налази више страних војних база него у време конфронтације два војна блока и врхунца хладног рата.

Шест чланица Европске уније, нису чланице НАТО пакта и то: Аустрија, Шведска, Финска, Ирска, Малта и Кипар.

Србија није „острво у мору НАТО окружења”. Македонија, Босна и Херцеговина и Црна Гора, бар засад, нису чланице НАТО. А и да јесу, зашто би Србија била у обавези да буде у НАТО. Бивша Југославија је била окружена, са истока, чланицама Варшавског, а са запада и југа, чланицама НАТО пакта. Ипак, била је неутрална, односно, несврстана, а уједно је из блокаде изашла као земља са најбржим економским развојем у Европи, а у свету одмах после Јапана. Напоследку, Швајцарска, и Аустрија су окружене чланицама НАТО, па се не би рекло да због своје неутралности имају штету, или да су мање безбедне. Да се нису бориле за своју неутралност, да се и данас, иако под снажним притисцима, не боре, такав статус им нико не би признавао и поштовао.

Полазећи од непристрасног вредновања својих историјских искустава, као и од разумевања савремених трендова у европским и светским односима, **без предубеђења и робовања петоктобарској инерцији**, за Србију је најбоља опција да остане неутрална, да учвршћује своју неутралност, штавише, да неутралност подигне на ниво уставног принципа. Тиме би Србија на најбољи начин дугорочно заштитила своје интересе, осигурала извесну будућност и испоштовала демократску вољу преко две трећине својих грађана.

НСПМ, 12.12.2013. Живадин Јовановић
(Подвукла – Искра)

(Аутор је председник Београдског форума за свет равноправних)

СЛОБОДАН ВУКСАНОВИЋ, ПРЕЂУТАНЕ ПЕСМЕ И ПРЕЂУТАНА КЊИЖЕВНОСТ

Пре извесног времена појавила се антологија песама песника у расејању под насловом *Пређутане песме* (1) са поднасловом *Савремени српски песници у исељеништву*. Њу је приредио у својој раној академској каријери Слободан Вуксановић. Он је касније писао доста о српској књижевности у расејању. Антологија садржи песме познатих песника разних генерација, које су живели и стварали ван Србије, највише у Америци али и другде. Заступљени су, са две до четири песме, ратни заробљеници, четници, љотићевци или напросто противници комунизма, као и млађи песници. Међу познатијим песницима су, хронолошки, Нико Мирошевић Сорго, Божидар Пурић Драгослав Драгутиновић, Милан П. Петровић, Д. Рајковић, Вељко Бојић, Вукадин Кеџан, Растко Станишић, Сава Јанковић, Матеја Матејић, Васа Михаиловић, као и млађи песници Чарлс Симић, Ђорђе Николић, Катарина Костић, Славомир Гвозденовић и многи други.

Песме су пропраћене кратком биографијом, без околишења ко су били и шта су радили. Ово је прва прилика да се појаве као целина у Србији песници који су годинама третирали или као непријатељи комунистичког режима или као да нису уопште постојали. Као такви, неки песници могу излазак ове антологије да сматрају симболичним повратком у отаџбину.

Петар Цветковић пише у предговору, та „поезија, настала у дијаспори, простору и времену људских криза, у необичним околностима, с друге стране океана у различитим деловима света, имала је посебну упорност, пре свега, зато што је носила у себи постојаност да каже оно што тамо, одакле је кренула, није могла... Настале у највећем броју да би очувале колективну слику потонуле краљевине, ове песме су написане са моралним знаком на првом месту. Зато су пре свега документ о страдању генерација које су измакле пушчаном зрну, ал и оних које су остале на родном тлу.”(5, 8) На тим принципима заснива се начин избора и уређења ово антологије.

Што је најважније, Вуксановић вели да „не постоји емигрантска или исељеничка поезија већ само загранична или поезија у дијаспори.”(12) А водећи књижевни критичар Чедомир Мирковић јасно тврди, „без укључивања овог сегмента српског стваралаштва у укупну духовност нити ћемо имати потпуну слику о својој култури, нити наша култура може да има право на осећање пуног легимитета... Слободан Вуксановић је управо омогућио да поетски део наше духовности изван граница добије заслужно место.”(181)

Има још једна књига Слободана Вуксановића на сличну тему, *Пређутана*

књижевност (2). У њој он понавља примере и своје ставове о српским песницима из раније књиге, али се у новој књизи највише бави српском књижевношћу у Румунији. Ту су опет песници поменути горе. Они су приказани са извесним изменама и додацима. Новији песници који су сазревали у распону две књиге више су заступљени. Биографски подаци и критичке примедбе о појединим песницима анализирани су подробно у уводу у свако поглавље. Све у свему, српско песништво представљено је у боји и обиму које заслужује.

Највећи део друге антологије бави се и писањем српске књижевности у Румунији и, мање, у Мађарској, после 1945. године. Вуксановић не подвлачи веће разлике између српског песништва у свету и оног у Румунији, али он ипак тврди да је потоња књижевност наслоњена стварности више него ранија просто зато што су „румунски” песници млађег доба. Зато, „Ако емигрантску поезију (што је одомаћен али не и прецизан појам) и одликује необичан пут у оба правца, односно дијалог са новом стварношћу и завичајношћу – будуће истраживаче очекује императивни захтев: откривање свих вредности мало познатог песничког и приповедачког архипелага. У том смислу ова синтеза дугује, подједнако, и естетским и етичким начелима.”(9)

По свој прилици, на помолу су дуже студије. Проблем исељеништва примећује се и у књижевности, не само у другим сферама друштва. Друга разлика огледа се у дужим анализама ове поезије и чешћим цитатима из песама у њима, као и бројнијим биографским и библиографским подацима.

Осврт се може закључити цитатом дирљивих строфа Милана М. Петровића у сонету „Србија” (39):

Од ње ћеш чути, о Србија драга,
Како се теби пева с туђег трага,
Са туђег прага, из туђег гнезда,

И знаћеш, док ме не погребу,
Вечери сваке по целој небу,
Пишем ти име словима од звезда.

Васа Михаиловић

1 Слободан Вуксановић, *Пређутане песме* (Горњи Милановац: Дечје новине). 169 стр.

2 Слободан Вуксановић, *Пређутана књижевност* (Београд: Удружење књижевника Србије, 2002), 283 стр.

Бројеви страница цитата из ових књига назначени су у тексту.

58. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ КЊИГА У БЕОГРАДУ

Овогодишњи међународни сајам књига у Београду, иначе 58. по реду, одржавао се од 20. до 27. октобра у халама 1, 2 и 4 Београдског сајма.

Почасни гост, или како то волимо да кажемо – гост домаћин, ове године је била држава Пољска. Специјална гошћа, Олга Торкачук и домаћи писац за децу, Љубивоје Ршумовић су свечано отворили "Најмасовнији културни догађај на Балкану" у недељу 20. октобра у 18.00 часова.

Овогодишњи слоган "Простори слободе" је потакао на размишљање већи део посетилаца ове манифестације, истовремено подсећајући на слободу, коју нам на себи својствен начин, књиге дају. 442 излагача из Србије и 48 из иностранства уз специјални "Дечји павиљон", који представља извесну новину, омогућили су посетиоцима, као и бројним писцима, да у потпуности уживају у понуђеним издањима. Ове године на Сајму је обележено и 120 година од рођења Милоша Црњанског. Писци из Србије, Пољске, Британије, Француске, Немачке, Италије, Републике Српске, Русије, Белгије, у многоме су допринели да ова културна светковина буде прави празник, љубитеља писане речи.

Од издавача, који су имали најбољу посету на својим штандовима, требало би издвојити Вулкан, Лагуну, Новости, Клио, као и Бернар, издавачку кућу, коју смо и претходних година помињали по заиста вредним насловима, посебно из мање познате руске књижевности, али и аутори-ма попут Честертона, или Селме Лагерлоф, прве жене добитнице Нобелове награде за књижевност.

Наравно и овај извештај са сајма који приређујемо за наше читаоце, посебно ћемо посветити православном издаваштву, а нарочито новим књигама које је приредила **Задужбина манастира Хиландара** са својим сарадницима.

Трећи том капиталног дела о Серафиму Роузу "*Житије и дело*" се појавио на отварању Сајма и заиста одушевљено дочекан међу нашом читалачком публиком.

"*Свети цар Константин и Милански едикт*" је обзиром на прославу 1700 година од Миланског едикта, такође привукао знатну пажњу посетилаца штанда Царске лавре манастира Хиландара.

"*Осма казивања о Светој Гори*" су зборник текстова, који је нашим читаоцима познат, јер су већ имали прилике да читају претходна казивања, а у овом, осмом казивању, изузетно је занимљиво казивање, тачније детаљно образлагање неприсуства жена у "Башти Пресвете Богородице".

"*Еколошке теме*" епископа Јована Пурића

су свакако нешто необично у нашем издаваштву и стога вредно пажње.

"*Свети Григорије Палама и исихастичка духовност*" од протојереја Јована Мајендорфа је наслов, који нисмо случајно изабрали за крај опуса хиландарског издаваштва ове године. Јако пуно младих људи, који су у вери жуди за оваквим насловима, жељни су да сазнају што више о умно срдачној молитви, као и начин и могућност како да је упражњавају. Уз подсећање да је за такву молитву потребан и благослов вашег свештеника, или духовника, препоручујемо ову књигу, као прави бисер из ове области.

Знате и сами да је још увек у току велика обнова царске лавре, манастира Хиландара, те је из тих разлога ове године изостало нешто ново у едицији "*Хиландарски путокази*"; напоменућемо само да је обновљен тираж за неколико најпознатијих наслова ове едиције.

Остали православни издавачи, попут Образа Светачког, Беседе, Источника, Православца, су такође допунили своје издаваштво са пар нових наслова, али су углавном више радили на обнови тиража најпознатијих и најтраженијих књига, попут "Дневника" Александра Шмемана, "Несвети а свети" архимандрита Тихона, "Живот за цара", истину о Распућину, а обновљено је и популарно издање предивног романа, Милана Милетића о Светом Сави и Светом Симеону – "Извори", које је последњи пут приредила управо Задужбина манастира Хиландара, а сада манастир Сланци.

Ово су само неки од најчешће читаних књига у православном издаваштву, а верујем да читаоци Искре будно прате и остале наслове, који су им драги и да знају начин, како да до ових наслова дођу.

О посети овогодишњем Сајму књига се заиста пуно говорило и подаци кажу да је била највећа до сада, али је такође евидентно, да је продаја књига била знатно испод просека ових година. Цене књига су свакако мање утицале на то од очигледне чињенице да економска криза још како погађа љубитеље књига.

Следеће године, 2014. гост домаћин, или почасни гост биће Кина, а за 2015. јубиларни 60. Сајам књига предвиђено је да специјални гост и почасни домаћин буде Индија.

Простори слободе, коју нам књиге пружају су отворени и трасирани за све оне, који ту врсту уметности воле, а на нама је да и будућим покољењима пренесемо љубав према писаној речи.

Зоран Т. Ацић

Сећање и молитве Господу,
за покој душе драге нам Кресте
Поповић

Марко и Рада Сунара \$ 50

За успомену на драгог нам
друга Жики Драгојловића

Марко и Рада Сунара \$ 30

На дан 1. новембра наврши-
ло се 6 година од смрти мог
милог Ранка. Вечан му помен!

Вера Попадић K\$ 50

Сећање о годишњици смрти
нашег драгог супруга, оца и
деде, Живана Лазаревића

Супруга Драгица
са породицом £ 40

Прилог Искри

Радослав Минић £ 68

Искра
ЉУДИ ТРАЖЕ СЛОБОДУ, А СЛОБОДА ЉУДЕ

„ISKRA”
SLOBODNI JUGOSLOVENSKI LIST

Administracija i Uredništvo
Iskra Periodical
(Publisher)

17 Harvelin Park,
Todmorden, Lancs
OL14 6HX, England.

E-mail: vdlj@talktalk.net
Odgovorni urednik (Editor):
Vladimir Ljotić.

Rukopisi se ne vraćaju. Članci objavljeni sa ini-
cijalima ili punim imenom autora, ne predstav-
ljaju obavezno mišljenje redakcije.

„Iskra” izlazi svakog 1. u mesecu.
Typeset and printed by
Artprint media doo, Novi Sad, Serbia

Godišnja pretplata za „Iskru” (običnom poš-
tom) £16 ili odgovarajuća vrednost u drugim va-
lutama (Euro 28). Avionskom poštom godišnja
pretplata iznosi za SAD, Kanadu i zemlje Južne
Amerike £20, a za Australiju, Novi Zeland i zem-
lje Azije £23 ili odgovarajuća vrednost u drugim
valutama.

Čekove za „Iskra Periodical” slati na adresu
Poverenika za Englesku

Poverenici: AMERIKA: „Jadran”, c/o D.
Ojdrović 2225 N. 106th St. Wauwatosa, WI.
53226, U.S.A. — AUSTRALIJA: Malešević
Bogdan, 18 Kingsley Str., Elwood, Vic. 3184. —
ENGLESKA: Mirjana Ljotić, 17 Harvelin
Park, Todmorden, OL14 6HX (Čekovi da glase na
Iskra Periodical) — KANADA: Danica Pavlica,
10534, Keating Cresc. Forest Glade, Windsor -
Ont. N8R 1T5 — FRANCUSKA: Trajanka
Darda, 58, rue de Crevecoeur, 93300 Aubervilliers
- Paris.

НОВЕ КЊИГЕ ВАСЕ МИХАИЛОВИЋА

Година 2013 била је веома плодна за Васу Михаиловића. Објавио је три нове књиге: *Изабране песме*, *Haiku Garden* и *The Lexicon of Serbian-American Writers*. Прва књига садржи избор из пес-
ништва Васе Михаиловића, друга избор Васине хаику поезије на
енглеском, а трећа речник писаца који су писали на српском или
на енглеском језику у Сједињеним Америчким Државама. *Изабране песме* је антологија песама приређена самим аутором,
који је изабрао сто шездесет песама из једанаест књига песама
објављених у току од педесет година. Друга садржи двеста девед-
дест песмица објављених у часописима. У трећој књизи сакупљено
је око две стотине биографија писаца који су писали на српском
или на енглеском. Разлог што има толико наведених песама и
писаца је у томе што оне покривају више од једног и по века.

Изабране песме су избор песама у прози, које се сматрају
пасторчадима у свакој књижевности, оне које по његовом мишље-
њу мање–више одскачу од осталих стотина. Сем тога, оне у вели-
ком броју нису биле доступне читаоцима у Србији. Ваљда ће то
допринети да се добије ауторова права књижевна слика. Збирка је
подељена на неколико делова. Они такође осветљује главне пред-
мете његовог интересовања. У почетку Михаиловић изражава
дубоко поштовање древних српских манастира, „царских лаври”,
како их он зове. Он такође показује топлину односа у породици и
међусобну љубав. Затим успомене које га везују за радни крај
током целог живота. Не изостају акварели лепоте природе. Најзад,
ту је и највћи део песама о свакодневним појавама свачијег живо-
та. Ко год живи под пријатним бременим своје младости и зрелог
доба биће дарован овде великим задовољством сећања, туђој али
и својој.

Књига хаику песама, такође пасторчади књижевности,
говори о сличним темама и расположењима, само што се махом
појављује у три стиха, са поделом на пет–седам–пет слогова. У
њима песник изражава свој однос према природи и један према
другом. У нас су писали песме у прози Јован Дучић, Милош
Црњански, Десанка Максимовић и Иво Андрић. Данас се све више
упражњава у нашој књижевности. Овог аутора највише је инспири-
сао Јован Дучић. Васа је писао песме у прози на српском и енгле-
ском. Цела ова мала збирка преведена је на енглески.

Лексикон српско–америчких писаца једини је те врсте свуг-
де. Писци су писали на српском или енглеском, у свим пољима, не
само у прози и поезији. Речник пружа кратку биографију од преко
двеста писаца, пропраћену једним примером њиховог писања.
Књиге Васе Михаиловића су још један допринос српској књижев-
ности у расејању, али и у самој Србији.

Искра

Нашим читаоцима, претплатницима и сарадницима
православне вере желимо срећне и благословене насту-
пајите празнике:

Мир Божији – Христос се роди!
Срећна Нова Година!

Искра

ПАЖЊА ОНИМА КОЈИ ЖЕЛЕ ДА ПРАТЕ ПИСАЊЕ
ИСКРЕ

Они који желе да прате писање Искре, а исту не примају штампа-
ну, могу наћи сваки њен број, почев од јануара 2002. до данас, као и
другу сродну литературу – читати их или ‘преузети’ (download) – на
сајту „Ново видело” <<http://www.novo-videlo.com>>.

Онај који би рекао да политика, по правилу, нема везе са честитошћу и после тога мирно спава нека зна да је најнебрижљивији домаћин и најбездушнији отац који се може замислити.

Народ је осећањем, навикама, изрекама, везан за закон... Наш је закон врло кратак, али зато врло велики. Он има само три принципа: домаћинство, чојство и јунаштво. То је закон нашег народа!

ПРСТИ САД И ЕУ У КИЈЕВСКОЈ ‘НЕНАСИЛНОЈ’ ПОБУНИ

У Украјини се тренутно налази и узима учешће у кијевским догађањима Марко Ивковић, познат по свом учешћу у организацији наранџасте револуције у Србији. Допутовавши у Украјину у новембру ове године, он је оценио насталу ситуацију и схватио да украјинска опозиција делује разједињено, она нема јединственог плана. Такође, он је схватио да је потребно организовати спољашњи притисак на руководство Украјине. После тога он је изложио своје виђење свом руководству у Националном фонду за демократију (НЕД, САД) и Националном демократском институту (НДИ, САД).

Затим су високопостављени представници државног департмана, конгреса и низа крупних НВО САД током седнице Атлантског савета (Atlantic Council), која је одржана 2–3 децембра, на основу Ивковићевих предлога израдили препоруке америчком руководству за делатност у погледу Украјине.

Пре свега, било је предложено да се обезбеди тесна координација деловања Вашингтона и Брисела у односу на украјински владајући режим. Посебно је истакнуто да финансирање протестних акција које се дешавају у Кијеву треба да остварују представници крупног украјинског бизниса, међу њима и они који су раније подржавали В. Јануковича. Њихови пословни интереси усредсређени су углавном у Европи и САД.

У вези с тим они могу да постану спроводници интереса Запада на територији републике, између осталог у области противделовања Русији.

Такође, посебан правац америчко–европских напора мора да постане свестрани притисак непосредно на Виктора Јануковича у вези с напорима које је предузела влада Украјине ради пресецања противправне делатности од стране протестаната. При томе, упоредо са спољашњим чврстим притиском предлаже се организовање утицаја на украјинског председника преко представника украјинских структура силе, с којима су САД и ЕУ успеле да успоставе тесне везе.

Као докази започетог спољашњег притиска на руководство Украјине служе последње изјаве челника европске дипломатије Кетрин Ештон, телефонски разговор потпредседника САД Џоа Бајдена с Јануковичем, у коме је Бајден захтевао да се не примењује сила у

односу на протестанте, при чему је у саопштењу прес–службе Белог дома о резултатима тог разговора од лица Бајдена уследила и изјава о томе да у случају примене силе Вашингтон може да сматра владајући режим у Украјини као нелегитимни.

Челник МИД Пољске Радослав Сикорски иступио је с подршком незаконитих акција протестаната, које се не могу другачије окарактерисати него као вандализам, чији је резултат био рушење споменика Лењину у Кијеву.

Међутим, украјинској безбедносној служби поднет је захтев за забрану уласка у земљу неким странцима. Захтев је поднео посланик владајуће Партије региона у Врховној Ради Олег Царев, који сматра да су на најновије догађаје у републици утицали страни стручњаци за протесте.

Фотокопију посланичког захтева објавио је на Фејсбуку немачки политиколог Андреас Умланд, један од оних, који су се нашли на потенцијалној „црној листи”. У документу, упућеном полицијским органима, тврди се да је дестабилизација стања у Украјини испланирана. „Украјина, тачније њена политичка елита, начинила је од идеје евроинтеграције својеврсни фетиш, – пише аутор материјала естонског портала „Делфи”.

– Дуго „испирање мозга” украјинском друштву – не без учешћа западних „благодетелја” и њихових штићеника – довело је до тога да је код значајног дела тог друштва, посебно код омладине, учвршћено убеђење да тим споразумом о асоцијацији једва да већ не ступа у ЕУ и „Шенген”. С друге стране, од Русије стварају лик непријатеља, који гуши украјинску „незалежност” (независност), који спава и види родну мајку Украјину као свог вазала у Царинском савезу. Омладина, која је изашла на „мајдан”, не схвата да је тај споразум – све у свему документ о зони слободне трговине. Сличне договоре имају, на пример, Чиле, Јордан, Алжир, Египат, Тунис, Мексико, Мароко, чак и Палестинска аутономија. ЕУ добија тржиште за своју производњу, а те земље пре свега продају у ЕУ сировине и полуфабрикате. Наравно, нико се не припрема да их прими у ЕУ, једноставно укидају царинске баријере...

Видовдан, 11.12.2013.
(Подвукла – Искра)

Божидар Трпковић